

310749

వ తి ది న ము వ క టి ం వ బ డు ను

Vol. 10.

నంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ నవంబరు నెల 22-వ తేది గురువారము
ద థి రో డ్దా రి నా మ థం వ త్స ర ము, కార్తికమాస శుక్ల చతుర్థి ౧౬.

No 195

నంబిక ౧౯౫

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండ్లకు ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీలో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్రతయింటనుండదగినది

అమృతాంజనములో క్రమసిద్ధినిజిదియిస్తుంది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతకల్పమాదిగల మాయమందుగాదు. నకలుమందులవలన గొర్రెముగలుగును. పంచభాషచీటిని చూచికోనిన మోదముగలుగుదు. అమృతాంజనము జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందంతటకు వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

The picture of "SITA MAHADEVI in the pleasure garden of RAVANASURA"

Painted by Mr. Mullar the famous German artist is printed in colours in this Calendar.

1924 అమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

సుప్రసిద్ధులగు జర్తనీచిత్రకారులయిన ముల్లరుగారిచే వ్రాయబడిన

"రావణాసురుని యుద్ధానవనమందలి సీతామహాదేవి"

పటము రంగులతో ముద్రించబడి యున్నది.

క్యాలండరు 1-కి వెల 0-4-0.

పి. పి. సహా 0-6-0.

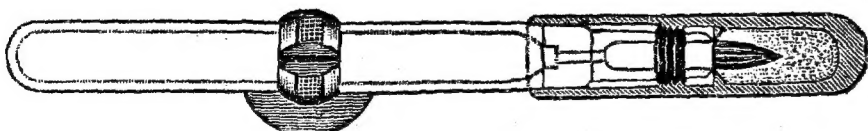
వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబు శెట్టి వీధి మదరాసు లేక, బొంబాయి.

నెల్వె ఫిల్లింగు

"ఆగేట్"

ఫ్రంట్రిన్ వేనా

ఫౌంటెన్ పెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫిల్లింగు అని చెప్పదగు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా ఆస్ట్రేలియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడిప్పుడు మన హిందూనేతమునందు కూడ మిక్కుటముగా జనాదరణము మొదలుచున్నది.

సాధారణమయిన "ఆగేట్" కలము

మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉత్కృష్టాళికి బదులు "ఆగేట్" గాజుపాళి నుపయోగించుట యద్భుతమగు నూతన విధానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచినయెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

మెలాపూరు

విక్టోరియా డిపో,

మదరాసు.

ది మదరాసు ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి, (లిమిటెడ్)

మృతాను, హంటురోడ్డు నందుండు మెసర్సు టాకర్ అండు నవ్వవారి భవనమునకు ప్రక్కనయుండు నెం 2/4 కి భవనమున మాటాంచి ఏర్పాటు చేయబడినదనియు, మా మానేజింగు డైరెక్టరుకు, ప్రధాన డైరెక్టులు నకు ఆయుర్వేదరక్త కండిక దాక్టరు ఎన్. వి. శ్రీరామాచార్యులు, పి. హెచ్. డి. ఎస్. సి. గారు, ప్రతినిధులు, అధికారులు, సెలవుదినములందు కూడ, ఈదిగున తెలుపబడిన కాలములందు కోగులను కరిగించి, వారికి గులహా నొసంగెదరు. అని మేము ఇందుమూలముగా ఎల్లరకును నిజజేయుచున్నాము.

బ్రాంచిలెఫీసు,

2/4 హంటురోడ్డు, మృతాను, } ఉదయము 7 గంటలనుండి 10 గంటల వరకు

హెడ్ ఆఫీసు.

44 గోవిందప్పనాయక వీధి, వాల్మీకి నగరము, మృతాను. } సాయంత్రము 4 గంటలనుండి రాత్రి 7 గంటలవరకు.

44 గోవిందప్పనాయక వీధి, వాల్మీకి నగరము, మృతాను. } పగలు 10-30 గంటలనుండి, సాయంత్రము 8-30 గంటలవరకు.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

953

17-11-28 కనివారము నుండి 28-11-28 తేది శుక్రవారము వరకు సాయంత్రము 6-15 గంటలకు రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రదర్శించబడును.

శనివారము, ఆదివారములందు మాటిని 3 గంటల 15 గంటలకు ప్రదర్శించుట ఆశ్చర్యమును కలుగజేయుచున్నది.

వెరిల్లు ఆఫ్ ది యూకాన్, విల్లియం డెస్టాండు అను సుప్రసిద్ధనటులను గలను.

జలాపూలో జరిగిన ఒక గొప్పవైర్య సాహసకృత్యము విశ్చిల నూతనమైంది మార్పుగలది. రెండవవారము 4, 5, 6, 7, 8 థంబు 8 గంటలు. గ్రామార్ట్ గ్రాఫిక్ యూనివర్సల్ ఇంకర్ కేవనల్ న్యూస్ డిపోడుములను ముద్రాపబడును.

విజయ్ కాలెను

అన్ని జిల్లాలలోను ధారాశ్రమైన మరత్తులపై పనిజేయుటకు విజయ్ కాలెను: దక్షిణమున ఈదిగున విలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

The Cannanore Weaving Works, Cannanore, Malabar,

కాంగ్రెసు విధానము

అందు కొన్ని మార్పులు.

(జన్మభూమి కృత్రిమంబు)

కాంగ్రెసు విధానమునందు నూచింపబడిన మార్పులు, చట్టములు ఈ క్రింద వివరభాగముతో పూర్తి చేయబడినవి:—

77. సభలో కొక విషయమును నుపసాదించునపుడు బల పడుచున్న మూలము ఒక సభ్యుడు మాట్లాడవచ్చును. సభవారి అనుమతితో, అయిన అత్యున్న విషయములు వివరింపవచ్చును. కాని ఆ విషయముల వివరములు చెప్పింపరాదు.

78. తీర్మానము నంగీకరింప జేయునపుడు సభ్యు డే ప్రత్యక్షతర మీయవచ్చును గాని సభకు నుపసాదించినవా యను వై తీర్మానము నుపసాదించినవాడును ప్రత్యక్షతర మీయ రాదు.

79. సభ సామిక్షకులయొక్క నను నుపసాదనమును అందు కున్నప్పుడు, స్థానికులయొక్క గావించిన నేడప్పు చట్టపత్రము కాదు.

80. చర్యకుందగప్పుమున గావించిన ఉపవాదములను సభా వ్యవస్థాపక నిబంధనలందు ప్రాయశఃకర్తవ్యము.

ఒట్లు పుచ్చుకొనుట

81. ఒక తీర్మానము క్లిష్టముగ నున్నపుడు సభవారు దా నిని భాగములు భాగములుగా వోట్లు పుచ్చుకొనవలెను నని కోర వచ్చును.

82. చర్య పూర్తి కాగానే అధ్యక్షుడు తీర్మానముపై సభవారి నమ్మకము గోరును.

83. అధ్యక్షుడు ఓటుకు వెట్టినపుడు సభ్యులను ఆమె ముందుగానో, ప్రతిపక్షముగానో నమ్మకముల నీయ వలె కోరును. అయిన ఆంతు అనుమానము గల్గినదియో, ప్రతిపక్షము గల్గినదియో ప్రకటించును. అయిన దెచ్చిన ఫలితము నంగీకరిం పవలెను, తీర్మానముపై డివిజను జేయబడును. తీర్మానము అన్నియును మెజారిటీ ఓటునుబట్టి నిర్ణయింపబడును.

చర్యనుధ్య ఆటంకములు

84. చర్యకుంద, క్రమభంగము చేసిన దెప్పియు, కోరం లేదని గాని, సభ వాపుడలజేసి గాని, సభవారు మరే యే కారణముల వైస నుంచివిన తలంచి గాని, చర్య నాటంకపరచవచ్చును.

చర్య నాపుడలజేయుట

85. ఒక చర్యను యొకిండి విధముగ నాపుడల జేయ వచ్చును:—

(అ) 'సభ యిప్పుడు ఆపుకల జేయవలయును' అని ఉపవాదన గావించి.

(ఆ) ఎరలైన సభ్యుడు కోరం నంగీకరించునెట్టి.

(ఇ) 'సభవారు తీరువార కార్యక్రమమునకు బోలయును' అను నుపవాదన మంగీకరించి

(ఈ) వై తీర్మానము ననుసరించి

కోరం చాలదని గాని, సభ వాపుడలజేసి గాని అపివేయ బడిన చర్య అట్లు అపివేయబడి నప్పటినుండియు, సభవారి అనుమతితో గాని, మరల తీర్మానించి గాని, చర్య ప్రారంభింప వచ్చును.

"ముందుప్రశ్న"

87. ముందుప్రశ్న యొకవిధముగ నడుగుబడును. "ఆ ప్రశ్న యిప్పుడు ఉపసాదించరాదు."

88. 'ముందుప్రశ్న' అంగీకరింపబడినయెడల, అనంత తీర్మానము పోవును.

89. ముందుప్రశ్న త్రోసివేయబడినయెడల అనంత తీర్మానము సభకు గాని చర్య గాని లేకుండ ఓటుకు వెట్ట బడును.

సభ వాపుడల జేయుటలన 'ముందుప్రశ్న' పోవచ్చును.

91. దానిని తీర్మానించినదే అనంత తీర్మానమున కెట్టి మరలా గాని జేయకుండ 'ముందు ప్రశ్న' ఆటంకపరచును.

92. 'ముందు ప్రశ్న'పై చర్య ఆపుడల జేయవచ్చును.

93. 'ముందు ప్రశ్న' కమిటీలో నుపసాదించవచ్చును.

చర్య నిర్ణయము

కాలనిర్ణయము

94. తీర్మానము నుపసాదించుటకు 15 నిమిషములును, చర్యకుందను ప్రత్యక్షతర మీయటకు 10 నిమిషములును క్లిష్టము

యొక్కవిధము. ఏవిషయమై గాని, యొక యేసభ్యుని 10 నిమిషములకన్న యెక్కువ మాట్లాడుటకు వీలులేదు.

ముగింపు

95. చర్య జరుగునపు డెప్పు డైనను సభ ఒక సభ్యుడు లేచి తీర్మానమును ఓటుకు వెట్టవలె నని ఉపవాదించవచ్చును. అట్టి ఉపవాదనము బలపరుపబడినయెడల, ఆ సభ్యుడు మాట్లాడునది ముగియగానే యొకను యేమియును చర్య లేకుండ ఆవ చలననడిగ నుపసాదించవచ్చును. అయ్యది అంగీకరింపబడినయెడల నిక నేమియును చర్య లేకుండ చర్చింపబడు తీర్మానమును అధ్యక్షుడు ఓటుకు వెట్టవచ్చును. చర్య ముగింపవలె నని గావించిన ఉపవాదనము త్రోసివేసినయెడల, మరల చర్య యెచట అపివేయబడెనో, అచటనుండి ప్రారంభింపబడును.

క్రమభంగము

96. ఈ క్రిందివిధముగ జేసినయెడల సభ్యులు క్రమభంగ ము గావించిననా రగుదురు.

(అ) డివిజనులో వోటు జేయనివారు

(ఆ) అత్యవసరములగు మాటల నుపయోగించి, వాని నుపసంహరించుకొనుటకు గాని, తృప్తికరముగ తుమాపణ గోరుటకు గాని తిరస్కరించినవారు

(ఇ) మరయొక సభ్యునిగూర్చి నిందావాక్యముల బల్కిన వారు

(ఈ) సభా కార్యము క్రమముగ జరుగకుండ అల్లరి చేయవలె నని చేసినవారు

(ఉ) అధ్యక్షుడు ఒక వాక్యమును ఉత్తరపు గావించినపుడు ఉల్లంఘించినవారు,

97. ఒక సభ్యుడు క్రమభంగము గావించినటుల ఆకృత్యుడు ప్రకటించిన పిదప సభా తీర్మానము వైస నీకిందివిధముగ జేయవచ్చును:—

(1) సభకుండి వెకలగొట్టియు

(2) సభాసమావేశములకు రాకుండ కోరికకాల మాపుడలజేసి గాని, తృప్తికరముగ తుమాపణ నిచ్చువలె రాకుండ జేసి గాని,

(3) జరిమానా జేసిగాని

98. ఒక సభ్యుడు అక్రమముగను జేసినపుడు ఆ అభియోగమును స్వచ్ఛముగ దెల్పి దానినిగూర్చి తీర్మానింపవలెను. అట్టిసభ్యుని శిక్షించుటకు ముందు, ఇష్టమైయెడల ఆయనను స్వనిషయమున దెబ్బకొనవీలయ్యును. అట్లు దెబ్బకొనిగాని, లేక తిరస్కరించిగాని, అభియోగము లేబడిన సభ్యుడు సభా లయమునుండి వెడలిపోయి, ఆవిషయమై సభా నిర్ణయముకోరకు వేచియుండవలయును.

99. చర్య కుందగప్పుమున నిందావాక్యముల ప్రయోగించినందులకు అత్యవసరముగ డెవరైనను 'అమాటల నుపసంహరింపవలెను' అని ఉపవాదించవచ్చును. ఆఉపవాదన మంగీకరించినయెడల అధ్యక్షుడు దామాటలనుననుసరింపవలెనని కోరవచ్చును లేదా జీసివేయవచ్చును. అమాటల నుపయోగించినపుడే అత్యవసరము దెబ్బపడవలెనుగాని, మరయొక సభ్యుడుమాట్లాడినపిదప నట్లు చేయరాదు.

100. ఏసభ్యుని మాటలు తినివేయబడెనో అయిన క్రమభంగము గావించినటుల తలంపబడును.

101. ఈనిబంధనలకు భంగముగ ప్రవర్తించిన సభ్యుడైన రైననా, సభవారు తీర్మానించినటుల శిక్షింపబడును.

కమిటీలు

సభా అంతయు కమిటీ అగుట

102. ఈసభయంతయు నిపుడు కమిటీగమరచయెను, అంత తీర్మానము అంగీకరింపబడి సభయంతయు కమిటీగ జేర్చబడవచ్చును.

103. ఇట్టి కమిటీ చెయ్యెట్లుగా కాన్ఫింగు వోటునునూ క్రమే చలాయించును.

104. ఒక సభ్యుడు ఒక విషయమును గూర్చి యెన్ని సార్లును మాట్లాడునయినో నిర్ణయించుట గూర్చియు, ఉపవాదననో, సభకునో బలపరుచుటగూర్చియు నున్న చట్టముల విషయమునకన్న, యాచటములన్నియును సాధ్యమైనంతవరకు సభ యంతటికమిటీలో ననుసరింపవలయును.

105. కమిటీ లన్నియును, బహిరంగసభలో నివేదింపవలయును. అసభ్యులందరి సభ్యులు నివేదిక నంగీకరింపవచ్చును లేదా చర్చింపవచ్చును.

106. కమిటీలందు గావించబడిన ఉపవాదనములు నివేదింపరాదు.

సెలెక్టకమిటీలు

107. ఒక విషయమును గూర్చి ప్రత్యేకముగ విచారించుటకు తీర్మానమువైసి, ఒక సెలెక్టకమిటీని నియోగింపవచ్చును.

108. సెలెక్టకమిటీయందు మాగురకు తప్పకనగా కుండ: ను, 9 మంది కెక్కువగాకుండను సభ్యులుండవలెను. ఇందులో కమిటీ నియోగించుచు నుపసాదించిన సభ్యు డుండవలయును.

109. సెలెక్టకమిటీ నియోజనమున బలపొందించినపుడు ఏముగ్గురు సభ్యులయినను లేదా బొంబుకాకలేని కోరియెడల, కమిటీని, బొంబుకాకలేని నియమింప వలయును. ఓట్లునను ముగనున్నపుడు అధ్యక్షుడు లాటునుబట్టి నిర్ణయింప వలెను.

110. ఏసెలెక్ట కమిటీలో వైసను ముగ్గురు సభ్యులు చూడరైనను కోరం నంగీకరింపును.

111. సెలెక్ట కమిటీయొక్క క్రమము సమావేశమునకు కమిటీనియోజనము నుపసాదించిన సభ్యునికోరిక వైస అధ్యక్షుడు కాలస్థులముల నిర్ణయింపవచ్చును.

112. సెలెక్టకమిటీ నియోజనము నుపసాదించినవారే ధానిఅధ్యక్షుడుగనుండును. కమిటీ జేయగ నిర్ణయించిన జేయగనుండును. అభివర్త చెయ్యెట్లు కమిటీలో సభ్యుడైవుడు, అయిన కోరికయెడల అధ్యక్షుడుగ నుండవచ్చును.

113. సెలెక్టకమిటీ చెయ్యెట్లుగా మామూలుఓటుగాక కాన్ఫింగువోటు ఉండును.

114. కమిటీలలో క్రమవిధానము జరుగునటుల చెయ్యెట్లు ఆచరయండును.

115. కమిటీలలో అక్రమము గల్గునపుడు సభ్యులు బహిరంగసభలో నివేదించి, విచారించవలయును.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

మెనులభము! (పోస్తుభుర్లు ప్రత్యేకము) గుణ మధికము!! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైత్యకాలకు ఈమాత్రలు నివ్యాప్యకము. అజీర్ణము, అరుచి, అవ్రలితలు, అస్తిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కలు, పొర్వములు, శిరస్సు, ప్రేళ్లు, అస్థులు, మొదలగువారియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును. యిందు అనేక ఓషధులు చేసినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియయని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసార్ వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం

పోస్తు నిడుమెలు, ఎలవర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

ఇండియా ఇన్స్పెక్షన్ కంపెనీ

లిమిటెడ్ కలకత్తా

ఇద్దరు అర్హులగు ఇన్స్పెక్టరులు కావలెను. ఒకరు (పదిదశలాలకును, మరయొకరు ఆవిధజిల్లాలకును కావలెను.

మంచి అనుభవముగలవారయ్యారే మరఖాస్తులను పంపు కొనవలెను. జీతము నెల 1-కి రూ 50-100 ప్రయాణపుభర్తులు బత్తామాడ యంతయుబడును.

ఇకరవివరములకు ఈదిగువ చిటానునకు ప్రాయశఃకరెను.

డాక్టరు ఏ. లక్ష్మీపతి

లి. ఏ. ఎమ్. లి. సి. ఎమ్. మేనేజింగ్ డైరెక్టరు మద్రాసు, బాంబి ఆఫీసు: 19 హోల్స్ గాడ్డు, హంటుకోడ్డు మద్రాసు.

గొప్ప తగ్గుభరి! జాతకరత్నము త్వరపడు!!

జ్యోతిషశాస్త్రము ఖట్టింలేడి వేళ యున్న గురవి లేక యేవంక త్వరఫలితములను క్యారెక్టర్ రీడింగుతో సహా యెన్ని సంక త్వరముల వైసను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తమంతట తాము ప్రాసికోనగలరు. భవము, సంభావన, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీ మీ జాతకములను మీరే ప్రాసికోనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుని దీనికల 2-0-0, నెలభరులోగా కోనవారికి 1-0-0 మాత్ర (164) గ్రేటు యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖిలంకోట, విరాభిష్టంజిల్లా.

స్థానిక సంఘముల స్వాతంత్ర్యము

అధ్యక్షకోవగ్యానము

(నిన్నటి రోజున)

తాలూకా బోర్డులు

రోడ్డు వైద్యశాలలు వైతాలూకా బోర్డులకు అధికారము గలదు. మునిసిపాలిటీలయందులేనే తాలూకా బోర్డులయందు కూడ అధ్యక్షులు ఎన్నుకొనబడుచున్నారు. సభ్యులలో నాని గంట మూడు వంతులు ఎన్నుకొనబడిన వారుగను ఒకవంతు ప్రభుత్వనియమితులుగను యున్నారు. ఇట్టి ప్రతిభుత్వంలో ప్రజల బీజమొగకర మగు విధాన మందిరొద్దను నిర్మించుట వైద్యశాలయం డెట్టిలోపములేక జరుపుట పాఠశాలలను స్కూలు ముగ నిర్మించుటను తాలూకా బోర్డుల ధర్మ మైదున్నది. తాలూకా బోర్డులు వ్యయభరణుని మొత్త ములకు పన్నుల క్షుల రాబట్టుకొన ఆనందము లేదు. ఈ విధమున తాలూకా బోర్డులు మునిసిపాలిటీలకన్న అక్రమమైనవి. ఈ కారణములను బోర్డులు ప్రభుత్వము వారి సహాయములే ఆధారపడి యందుట అవసరము. అప్పుడప్పుడు ప్రభుత్వమువారు అనవసరముగ బోర్డులు కలగజేసి కొనుటచే ఇబ్బందు లేర్పడుచున్నవి.

తాలూకా బోర్డుల పాఠశాల విషయమై కొంత చెప్పెదను. పాఠశాలల నిర్వహణమునకు కావలసిన ధర్మము ఇతర ఏర్పాటులకు తాలూకా బోర్డులవద్దను నిర్మించెదరు. ఉపాధ్యాయుల జీతములు అర్హతలు మార్పులు వలెనియమితులు మున్నగు నవి ఎట్లుండెలయునో తెలుపుచు జిల్లా విద్యాధికారి సలహా పంపును. ఇవి కేసులు సలహా లేనను గ్రాంటుపొవు నేమో అనుభవమునల తాలూకా బోర్డువారు ఈ సలహాలను ఉత్తరువులవలె అంగీకరింపజేయుచున్నది. ధన సహాయ మిచ్చు నేమనగా ప్రభుత్వమువారు తాలూకా బోర్డుల పరిపాలననుచు అనవసరముగ బోర్డులు కలగజేసికొనుట వృద్ధిని స్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరముగ నున్నది. ప్రజాపక్ష యోగకరములగు ప్రతి పాదలకు సహాయమిచ్చుచున్నామను ఉద్దేశముతో ప్రభుత్వము వారు తాలూకా బోర్డులకు గ్రాంటులు ఇవ్వకలయునో గాని ధన సహాయ మిచ్చుట చున్నదను నెడముతో స్థానిక స్వపరిపాలన ప్రతిపాదనలను తమ వకేసునందు ముగించి యిచ్చుచు న్నా యునుగ లేదు. ఇట్లు అనవసరముగ అవమానములకు లోబడుట కన్న అర్హతగలవారు స్వపరిపాలన సంఘములు తమ వ్యయములను ఆదాయముతోపాటు లిగించుకొనవచ్చును. ఇరుల అధికారములకు లోబడి ఇతరుల ధన సహాయములే ఆధారపడి నెట్లు పాఠశాలలను పోషించుటకన్న ప్రజలకు ఉపయోగకర మగు కర్మలను స్వత్రుతిని కొన్ని పాఠశాలలనే నిర్వహించుట ఎన్నియో విధముల లాభకర మని కావచ్చి ప్రాముఖ్యము.

జాతీయవిద్య

జాతీయవిద్యావ్యవస్థను మన మింకను చక్కగ గ్రహించలేదు. విజ్ఞానాభివృద్ధిని తేవారాధ్యక్షులకు గల పర స్పరసంబంధమును మన మింకను గ్రహించలేదు. జాతీయవ్యవస్థ నకును జ్ఞానాభివృద్ధిని పరస్పరవిరోధము లేదని గ్రహించదలసిన వారనేమిటాన్నాడు. మన మింకను ప్రారంభదశయందున్నాము. ముఖ్యులై జాతీయవిద్యయన నేమో అన్నప్పుడు మూలమే గ్రహించగలిగియున్నాము. ఉన్నత మగు ఆదర్శముల ననుసరింప నలయు నని కొనుచున్నాము. జాతీయతపట్ల పూజ్యభావము మనలో కలిగి లగువారి యందుకూడ గలదు. బాలర విద్యా విధాన నిర్ణయము ఒకగొప్ప కమర్మ. నేటిదియు బాలరకు మరేవిధ మగు క్షి గరవెదకో లే కటి ది న ను పారు లాభిముననే యుండగలదు. స్వాతంత్ర్యము, దయ, కట్టుబడు, ధర్మము, సత్సత్వము బాలరయందు వృద్ధి యగుట అనుపాలనకు పరిసరములందు బాలరవిద్య సభ్య నింపవలెను. బాలసత్వమునకు చిహ్నములుగ నుండు పాఠశాలల యందు విద్య సభ్యనింపవలెను స్వాతంత్ర్యమునకూడ ఉత్సాహ పడుట అసంభవము. బాలరకు ఆదర్శముగ నుండగలవారే ఉపాధ్యాయులుగ నుండవలెను. బాలరు పరిగ్రంథములు వారి స్వాతంత్ర్యభిలాషను వృద్ధిచేయుననిగ నుండవలెను. పాఠశాల బాలపాఠ్యములను నిశ్చయించి అధికారము, పరిపాలన గ్రంథముల నిర్ణయించు అధికారము మనకు లేవనైన ఆపాఠశాలలను మునిసిపాలిటీల యందులేదు. బాలరకు లాభకర మగు విద్య ఇచ్చు సంకల్పమున ప్రభుత్వమువారిలన అనుకంశము గలిగి నకున కేరెగిరి ప్రతిఘటింతుట ధర్మమై యున్నది. సంపూర్ణ మగు విశాల ఉన్నత స్వాతంత్ర్యభావముల పాఠశాలలయందు ఆదర్శములై యుండవలెను. అప్పుడే పాఠశాలలు జాతీయపాఠ

శాల లనుచేత పొందగలవు. స్వాతంత్ర్య జాతీయతలను నను సరించి పాఠశాలలను నిర్వహించుటకు స్థానిక స్వపరిపాలన సంఘములకు అధికారము లేకన్న విద్యావిషయములందు తమ కట్టి సంబంధము నుండ నక్కరలేదని స్థానిక సంఘములు తీర్మానించుకొనవచ్చును. మనకు లోచన విధమున మన బాలరకు విద్య గరవుటకు మనకు అధికారములేకన్న స్థానిక స్వపరిపాలన సంఘములు నేటి వీరకాలము చెప్పువచ్చును. బాధ్యతతోపాటు స్వాతంత్ర్యము కలసియుండిననే స్వపరిపాలన మగును. స్వాతంత్ర్యముతోపాటు బాధ్యతాభారము అధిక మగును.

విద్యాకాళున కేరెనవారు శ్రేష్ఠమైనవారుగ నుండవచ్చును. వారిసలహా మిగుల లాభకరముగ నుండవచ్చును. కాని ననబాలర జాతీయతాభివృద్ధికి అనుకూలముగాని సలహాలను వదలుటతో నిరాకరింపవలెను. ఈ స్వాతంత్ర్యము స్థానిక స్వపరిపాలనసంఘముల కుండవలెను. ఇప్పుడు తేవారాలకు మును మో నేజరులకు నున్నామే గాని నిజమగు అధికారము ముగ లేదు. స్వాతంత్ర్య ప్రతిపాదనలకు ప్రభుత్వ ఆధికననా యును అంత మొందినను నేను స్వాతంత్ర్యమునే కోరెదను. మక్క- గొడుగులవలె లెక్కలేన పాఠశాల లందుకు కన్న జాతీయతలకు గనునరించి నిర్వహించుట కొన్ని పాఠశాలలన్న ను ఎన్నియో విధముల లాభకరముగ నుండును.

జిల్లాబోర్డులు

మునిసిపాలిటీలు తాలూకా బోర్డులకు ఎట్లున్నదో జిల్లాబోర్డులకు కూడ నట్లే యున్నది. కేవల గొప్ప పూరివిజ్ఞాన విధిమున స్థానిక స్వపరిపాలన సంఘముల ఆదంబరము అధికముగ నున్న కేగని నిజమని అధికారము ముగియుగ నున్నది. నిజమగు పదార్థము మనకు దొరకుట లేదు. అనవసరార్థము జట్టుచిక్కగ ఛానుమాత్రము కాన్పించుచున్నది. ఇట్లుండే కేఛానుకూడ మాయమగుచున్నది. ప్రతిప్రతిపాదనమునకు తమ అభ్యర్థుని ఎన్నుకొనుటకు హక్కులందువలెను. తమ తి ధ్య ము ని ఎన్నుకొనుట ప్రతిపాదనమునకు వేరైన సభ్యుల హక్కులు యున్నవి. ముఖ్యమగు పక్షి క్రాదు కట్టి కెక్కలకు త్రింపిన అదివైకగురుట అసంభవము. అత్రాదు ఎంతయారము వ్యాపించునో అంతయోమే కష్టముతో ఎవర గలదు. తన యజమానిని నేర్పూటలను మలకగలదు. జిల్లా బోర్డులపై ఇట్లున్నది. తమ అభ్యర్థుని ఎన్నుకొను అధికారము జిల్లాబోర్డులకు లేదు. ఇందులకేమికారణము? ఒకటే కారణము నాకు కనుపడుచున్నది. తమ మిత్రులకు తమకు కావలసినవారికి ఈ జిల్లాబోర్డుల విధులయందు ఉద్దేశముతోడను ఈ అధికార మును జిల్లాబోర్డులకు ప్రభుత్వమువారివ్వలేదు. ప్రభుత్వసభ్యులు, మంత్రులు (నాటివీరినై ఎట్టిమోహములేదు.) గ నుండి ప్రభుత్వమువారికి తృప్తికరముగ తమ అధికారములను నిర్వహించ సామర్థ్యముగలవారు భారతీయులలో అనేకు లుండగ ఎన్నుకొనబడినప్పుడు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడని నిర్వహించవలసిన చెప్పట అనివేకము. అధికారములను లిగగలవలెనే ఆధ్యక్షుని నియమించు అధికారము ప్రభుత్వమువారి యందుకొన్నాడు. జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు నియమకము స్థానిక స్వపరిపాలనమునకు వీరనికేరెగముగ నున్నది. భారతదేశపు స్వాతంత్ర్యదశ్యము లకు అనుమానకరముగ నున్నది. ఇది అంతమొందవలసిన పట్టుదలతో మనము కనిచేయుట ధర్మము. ఈ అనుమానకరముని పరిస్థితి అంతమొందవలసిన రే కు మ న ము కృషి న లు క వలెను. ఈనాడు ప్రభుత్వమువారు మనకు ఇవ్వజేసిన మన కొకటే మార్గముగలదు. ప్రభుత్వమువారిచే నిజమింపబడు అభ్యర్థుడు ఎట్టి కనిచేయజాలని విధముగ ప్రతిఘటనోపాయములకు గడంగవలెను. అప్పుడు అభ్యర్థులు తమకుటె తామే తనదలు కొని పోవలసినవారు.

ఇది స్వపరిపాలనమా?

ఇప్పుడు మాడ మనవచ్చునటుండే మనకు అధికారము లేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఇప్పుడు వచ్చినపుడు ప్రభుత్వమువారి ఏతెలు మనకు అర్హతలగు అంశములను కలగజేయవచ్చును. మనకులసాని కోరకే ప్రభుత్వమువారు మనతీర్మానములను రద్దుచేయవచ్చును. లై సెన్సులకు కాన్పించేయవచ్చును. ఎన్ని కలను మార్చవచ్చును. మామలను తిగక్కరింపవచ్చును. తన వాడయినపాటికి కలిగిన అనుభవము నిదర్శముగ నున్నది. ని రంభకాధికారుల పరిపాలనమునకు మంత్రుల పరిపాలనమున కును ఎట్టిభేదములేదు స్పష్టమైంది. మంత్రులపరిపాలనమున ది సంకల్పమున, కోరకైన నేమియులేదు. నాకు సంకల్పములపట్ల మోహములేదు. స్థానిక సంఘముల పరిపాలనమునందు బోర్డులు కలగజేసికొనుటకు మంత్రుల కన్నెయో అవకాశము లున్నది. ఏదోవద్ద సమరంపి అధికారుల బోర్డులు కలగ జేసికొనుట

కు అడ్డపాటులు వేయలేదు. కాని ఇప్పుడు వచ్చినవిధము వారు ప్రకరించుట భాగ్యముగలేదు. స్వాతంత్ర్య మనభవింపు ఇత రతదేశములందు కూడ స్థానిక సంఘములు కేంద్రప్రభుత్వభాగ కరములకు లోబడియున్నవి. కాని కేంద్రప్రభుత్వభాగ్యము ప్రజలకు బాధ్యతయన్నప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వమువారికి స్థానిక సంఘములై అధికార ముండుటలను ఎట్టి కష్టముకలగదు. కాని భారతదేశమునందు తలమొదలు లోకవరకు ప్రభుత్వసభ్యులంద రు నిరంభకాధికారులైయున్నారు. ఇట్టి కరిగితులలో ప్రభుత్వ మువారు స్థానిక సంఘముల పరిపాలనమునందు బోర్డులు కలగ జేసికొనుట లలన వాటికన్న అంభివ్యక్తియనునకుకూడ భంగ ము యొగ్గుదలను. క్రమక్రమముగ స్థానిక స్వపరిపాలన సంఘములు ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనలకు మారవచ్చును. ప్రభుత్వమువారి కోరికలను కొనసాగించుటకు స్థానిక సంఘములు వాటిఅభ్యర్థులు సాధనములుగ నున్నవి. కాని వీటికి ఇతర ప్రభుత్వప్రతిపాదనలకు భేదమేమనిన ప్రభుత్వప్రతిపాదనలందు అధికారులు జీత ము పుచ్చుకొనుచుండును. ఇచ్చుట జీతము బత్తెలేక ప్రభుత్వము వారి ఉత్తరువులను సభ్యులు నిర్వహించుచుండును. మునిసిపాల అభ్యర్థులు ఒకమంత్రికి మరొకమంత్రికి పాదులకు బాధ్యులై యున్నారు. జీతములైతే లేక మంత్రుల ఉత్తరువుల ననుసరించి వదిలే ముటకు పారు లీసభ్యులందరిని ఎన్నుకొనుచున్నట్లు కనుపడుచున్నది. స్థానిక స్వపరిపాలన మనుమాట అర్థము లేని దగుచున్నది. అంతా ప్రభుత్వపరిపాలనమే గాని ఆరం బైనను వ్య పరిపాలనము లేదు. ఇంకన్న స్థానిక పరిపాలనలో లేక గార వస్తానక పరిపాలనము అని పేరుమార్చుట భాగ్యము.

స్థానిక సంఘముల అధికారములు కొంచముగ నున్న వాటికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముండవలెను. స్థానిక సంఘముల అధికారముల సంఘములకు నియోజకవర్గములకును బాధ్యులై యుం డవలెను. అధికారములు క్రింపవచ్చునుగాని ఉపయోగించుటకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యముండవలెను. ఇట్లు చేసినగాని బాధ్యతా యత్ర ప్రభుత్వము ప్రారంభము. కాదు. స్థానిక సంఘముల పరి పాలనమునందు స్వల్ప విషయములందుకూడ ప్రభుత్వమువారు బోర్డులు కలగజేసి కొనవలెను.

అడియల్ లాభకర మని అధికారి నుండ వచ్చును. మంచి వారుగనుండ వచ్చును. కాని స్థానిక సంఘములను తమకాల్కింప అనియోండవలె నని వారుకోరెదను. స్థానిక సంఘముల గొంతు మిగిల చెయ్యిపెట్టి మంత్రి యుండును. అనుయోగ్యమయ్యె క్క వానరిగిన గొంతు పినుకును కల్పెరు జుట్టుపట్టు కోనె దరు. ఇంకనియోజక వర్గమువారు కత్తి చేరకట్టుకొనెదరు. ఇం కనియోజక వర్గమువారు కత్తి చేరకట్టుకొని కత్తిండుటకు నా మకొను చుండురు. అర్హగౌరవముకలిగిన వారు ఒకయజమానినే నేవించుట కష్టము. ఇంపురు యజమానులను నేవించుట అసాధ్యము. అయిదాడుమరేది యజమానులను నేవించవలసిన మన గతి ఎట్లుండునో నేనగ చెప్పట అనవసరము.

మనకు ఒకేఅధికారి యుండవలెను. నియోజక వర్గము వారే మనఅధికారులుగ నుండవలెను. స్థానిక సంఘములు నియో జకవర్గములకు బాధ్యులై యుండవలెను. నియోజకవర్గమువారి ర్హతములు కష్టముగనుండవు.

ఇట్లు జరుగ వుండిన పరిపాలనవిషయములందు స్థానిక సంఘమున మనకేంకమాత్రము లాభముకలగదు. పునాదియే గట్టి గ లేకుండైన ఇంక సాధ మెట్లుండును. ఏవిధముగ ఆశించింపిన స్థానిక స్వపరిపాలనాదంబరమునకు ఎట్టిలాభము కలగకుటలే దని నాఅభిప్రాయము. కాని ప్రజలకు నేరచేయులయె నను ఉద్దేశముతో స్థానిక సంఘసభ్యులు పరచేయవచ్చును. పిల్లలనుకు, ధర్మము నుండుట, నీటిసప్తము సౌకర్యములను కలగజేయుట, కన్నుల భారమును తగ్గించుట, రోడ్లచక్కగనుండుట, తేల్యరవాణము లందు ధనాకలేక నేరచేయవలయును. ఉద్దేశముతో నుండుట ను భయకాదు. ఇట్లు పనిచేయటయే చాలానిని కొందరుతలచుచు ను. ఇట్టి సమర్థములకు విషయముకొరుచున్నాను. ఇతరభయ డలను పాటింపక పాదులకు కత్తికొని నేవించుటలయె న ప్రతిఘటింపు బా రుండుట అగును. కాని రాజకీయజీవితము నందు అనుభవముగలవారు అవమానకర మగుఅదరణము పీఠిల జాలరు.

కుప్పకు తెలము

డబ్బీ 1-క వెల రు. 0.8-0 పి. పి. ఫో- 0.12- ఈ తెలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, గుడ్డ లకు వాయుటకు ఉపయోగించును. అమ్మతొండనం డిప్రో, మదరాసు - బొంబాయి.

ಕರ್ತವ್ಯವು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ

శాస్త్రీగారి కొక ప్రశ్న

కేసడా రాయభారము - 1921 తీర్మానము.

శ్రీ. సుబ్రహ్మణ్య గారు "వాయిస్ ఆఫ్ ఇండియా" పత్రికకు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-

సామాన్యమౌతి మహాసభయందు భారత జేతమునకు సంబంధించిన చర్చను దృష్టమున అనుసంహరించి గావించిన ప్రశం గమును గూర్చి రైట్ ఆఫ్ ఆర్డరు శ్రీనివాస శాస్త్రీగారు అసో సియేటెడ్ ప్రెస్ పత్రికలో గావించిన సంభాషణమునకు బాగ్యతగ జరిగింది. అయినను తీరము దుర్బలముగ నున్న పీఠిలో మరెవరికైనా ప్రాతినిధ్యముతో కష్టము గలుగజేయుటకు వచ్చి నందులకు విచార మగుచున్నది. కాని వారు త్వరలోనే, పితృ సభ దేశకాళముగోని ఆయనవైగావించిన ఆరోపణకు, యిప్పుడు గావించిన సంభాషణలో ప్రత్యుత్తర మిచ్చునని దానినిగూర్చి సం దేశవాస్యత్తి జేసెదనని నేను నమ్ముచున్నాను. కేసడా ప్రధాన మంత్రి మెకెంటీగారు తాను 1921 సామాన్యమహాసభ తీర్మాన మునకు గావించిన యర్థముతో శాస్త్రీగారుగూడ కేకీధించి రని చెప్పినవిషయమును గూర్చియే నే నీపుడు చెప్పుచుండెదాను. శాస్త్రీగారు గొప్పసంగి సంభాషణయందు నేను ప్రయోగించిన దాని లోని విషయములు వ్యక్తిగతమున చాల అప్రామత్తములుగ నున్నవి. కాని 1921 సామాన్య మహాసభ తీర్మానమునకు మె కెంటీకింగారు గావించిన అర్థము ఇండియాకును అధినేతరా జ్యములకుల భారతీయులకును చాల ముఖ్యమైన విషయము. మెకెంటీకింగారు గొప్పసంగి అర్థము సరియైనదేయెడల, అప్పుడా తీర్మానము యంతవరకును మేమునుకొను చున్నటువంటి దాని కన్న చాల లెక్కన ప్రామాన్యముగ నుండదు. అప్పుడు సృష్టించినాని ఆ తీర్మానమును రద్దుజేయవలెనని కోరిన కోరిక సభల మగును.

ఇచట మెకెంటీ కింగుగారి మాటలనే ఉద్ధరించెదను:-

"నేను ఒక విషయమును మాత్రము ప్రస్తుతము చేయ వలసియున్నది. ఈ విషయమై చెప్పించుటలో నా చేతు లెంతవరకు కట్టివేయబడిన వాయో, రెండువందలవేలల క్రింద మూడువందల గావించిన తీర్మానము ఇంక వేరేకార్యములందున్న భారతీయులకు నియోజకాధికారము నొసంగుటలు జేసి నని యిచట నున్న వారు కొంత రనుకోనుచున్నారు. మొత్తముమీద ఆ తీర్మానమునకు దట్టమై యుండెననికా రాకొనించుచున్నాడు. ఆ తీర్మానమును దట్టిభావ ముండెనో లేదో మనము తెలుసుకొ నుటచాలముఖ్యము. తీర్మానము తనైనను ప్రజలకెట్లు నపుడు నులంగిరింపబడునపుడును మనము చాల బాగ్యతగ నుండవలయు నని, నా అభిప్రాయము. ఒకసారి దాని నంగీకరించినపుడు దానివలన యెంతవరకు ఆ తీర్మానమునో దానిని భిన్నము జేయవలసిన ము జూడవలయును. కామన్వెల్త్ లో నాయన పూర్వీకునిన్ని ప్రక్క వానిన్ని, 1921 తీర్మానాద్ధ మడిగింది. ఇప్పుడు నావద్ద 1923 జూన్ 20 వ తేదీనానపుడు వ్యతిరేకము. అందు యారి కార్తం తయు గలదు. సభవారి అనుభవతో దాని నుండి చదివెదను

మెకెంటీకింగు:- నేను, నా గొ. మిత్రుని ఒక ప్రశ్న అడుగవచ్చునా? మహాసభ తీర్మానము లేక అందు ఒకభాగము యిట్లుండెను:-

"బ్రిటిషు కామన్వెల్త్ దృఢముగ నేతముగ నుండుట కు భారతీయులకు పౌరత్వపుహక్కులను గుర్తించుట వాంఛ నీయ మని యాసభవారి రభిప్రాయమగుచున్నాడు"

అమాట లకర్థము బ్రిటిషుకొలంబియాలోని భారతీయుల కుద్దెడల ప్రాంతేజా నియంతలు జూడవలయునని, నార్టి ఎస్ట్ కార్పొరేషన్ సభ్యులకు జేబుగారు జెప్పిరి. అదివరియగునా, కాదా?

మొయిగెగారు:- మాటలు ఇంగ్లీషువి, సులభ మైనవి. నాకు నానిశాధము పూర్తిక చేతియును. ప్రధానామాత్యునకు చెప్పినపుడుయెడల అంతకన్న వారికి తెలియజెప్ప వలెలేదు.

మెకెంటీకింగు గారు:- రైట్ ఆఫ్ ఆర్డరు మిత్రుడు సభ వారికి తప్పక ప్రత్యుత్తర మిచ్చవలసి యున్నదని నా అభిప్రాయము. ఆయన యీదేశమున సామాన్య మహాసభలో ప్రతి జ్వగ నుండెను. అమాటల కామన్ అర్థ మేమో అయినకే భాగుగ న్నీయును. అయిన సామాన్యమహాసభయందు ఆ తీర్మానము గా వించబడినపుడు ప్రతినిధిగ నుండుటకున బ్రిటిషు కొలంబియా లోని భారతీయులకు నియోజకాధికారసృష్టము నొసంగునట్టి సామా కేసడా యొసగినా యని నేనడుగు వచ్చాను.

మొయిగెగారు:- మనుష్యుడైనవా డెదను అట్టి అర్థమున్నదని తలంపబడును. మాటలు స్పష్టముగ నున్నవి. నానికే తర్థమును గ్రహించుటకు అవకాశములేదు. ఆ తీర్మాన మంగీక రంపచేసినపు డు కేసడా ప్రధానమంత్రి దాని కొనుగ నుద్దేశం పని అర్థమును నొసంగితి నని, నేను కేసడాకు తిరిగి చెప్పినపుడు తెలిసినయెడల నన్ను కాకిని పొడిచినట్లు పొడవరా?

మొయిగెగారు ఆ మాటలనుబట్టి ఆ అర్థము గ్రహించిరి. భారతీయుల పౌరత్వపుహక్కులను గుర్తించుటయే క్రమే. దానికే అర్థము నెరవేరునటుల మన మందరమును చూడవలెను, అని అయి నందుడల అట్టికోర్కెను తెలిపుచున్నందులకు ఆయనతో యేకీధం పవచ్చును. అట్లుగాక అదియొక ప్రతినగ భావించునెడల దానికే మొయిగెగారు నొసంగిన అర్థమునే తీసుకొనవలసియుండును. "శాస్త్రీగారు కేసడాకువచ్చిపుడు నేను ఆభావాధ్యమును తెలి పింపిని చెప్పవలయును. శాస్త్రీగారుగూడ ఆ తీర్మానమునందు భారతీయులకు పౌరత్వము ప్రభుత్వమువారు నియోజకాధికారము నొసంగవలె నని బాధ్యతగల వాగ్దాన మేమియు నున్నటుల నా దింపవలెనని నాకు జ్ఞాపకము. అయితే ఆ తీర్మానము వలన తేలిపిది అధినేతరాజ్యము లన్నియు అవకాశముగల్గినపుడు ఈ సందర్భ మున తగుసహాయము చేయుననియే.

మెకెంటీకింగుగారి అర్థము సరియైనదని మొయిగెగారు ప్రత్యక్షముగ నిదమితమని చెప్పలేదు. ప్రధానమంత్రి భావించని యిచ్చములేని అర్థమును దాని కొనంగియెడల కేసడాకు పో యినపుడు నింతవచ్చు ననిమాత్రము ఆయన అవిషయమును బాట వేసెను. సామాన్య మహాసభ తీర్మానమునకు మెకెంటీ కింగుగా రొసంగిన అర్థము, అట్టిలియా ప్రధానమంత్రి బ్రూనుగారు దానివిషయమై మాటాడిన దానిని బట్టికూడ ఆయన చెప్పదాని తో గూడ సరిగ లేనటుల గానించవలదు. 1921 తీర్మానము రాజకీయ నియోజకాధికారము నొసంగుటలు నుండెనని బ్రూ నుగారు స్పష్టముగ సంగీకరించిరి. ఆయన చెప్పినమాటల నిచట ఉద్ధరించెను:-

"అన్వేరియాలో చాలవత్సరములు న్యాయప్రకారము నివాస మేర్పరచుకొని యున్న భారతీయులకు రాజకీయ పౌర త్వపు హక్కుల నొసంగ వలెనని భారతజేతము కోరికయై యున్నది. ఈ కోరిక 1921 తీర్మాన సూత్రమునందు చాలవరకు సఫలము జేయబడినది" న్యాయజేతు ప్రధానమంత్రి మానీగా రై నను ఆ తీర్మానము రాజకీయసృష్టము నిషేధించె నని అభిప్రాయపడలేదు. ఆయన జేతము విషయమై మాటాడుచు యిట్లు జెప్పెను:- "న్యాయ జేతు లో నివాసమేర్ప రచుకొన్న భారతీయులకు ఆ చట నివాస మేర్పరచు కొన్న అంగ్లో సాక్షును నా తి వారి కి కల హక్కులన్నిటి నిచ్చుచున్నాను. వారికిని వారికిని వివిధమైన భేదముగానిలేదు. మెకెంటీకింగుగారు గావించిన వాగ్దానమును సృష్టించినాని గూడ అంగీకరింపలేదు. తేటప్ప అయిన 1921 తీర్మానము తప్పని అంశపటుతరముగ వాదించియుండెనవాడే. మెకెంటీ కింగుగారు 1921 తీర్మానమును తృప్తిప్రాయముజేయ సమకట్టినపుడు పోరాడ వలసియున్న సర్ తేజబహదూరు సుప్రగాధుగూడ యెట్లు ఆ వ్యాఖ్యానముతో నేకీధించిరి. ఆయన ఇట్లు చెప్పెను, "కింగు గారి ఉత్తరమునందు రెండుమాడు మాటల గూర్చి నేను చెప్పవలసి యున్నది. 1921 తీర్మానమునకు ఆయన పార్లమెం టు గావించిన వ్యాఖ్యానమును, ఆయన అభిప్రాయమును తెల్పె ను. ఆయన మొదలగు ఉపన్యాస భాగమును జదివెను. ఇచట మనము లాకర్డులో నుండు లాయర్లగ పనిజేయుట లేదని ఆయ నకు జెప్పగోరెదను. మనము చేయవలసిన ప్రయోజనములు వేర విధమైనవి. నేను లాయరునైనను, లాయరుకన్న రాజకీయజేత్తి

కట్టిన బయోజనములు గలవని తలంచెదను. ఆ 1921 తీర్మానము చిరును లాయకేతను తయారుజేయలేదు. దానిని కట్టెదనున్న రాజకీయ వేత్తలలో నెవరో ఒకరు తయారుజేసి యుండురు. దానిని రాజకీయవేత్తప్రవృత్తితో పక్షిచవలె నని నేను మిమ్ములను మీపార్లమెంటులను కోరుచున్నాను."

ఈ మాటలకేమైన అర్థ మున్నయెడల, కింగుగారి తీర్మా నాధ్యము సరియైనదనియే చెప్పవలయును. సర్ తేజబహదూరు సుప్రగాధు కేసడా ప్రధానమంత్రిని కోరినది, ఆ తీర్మాన సాఫ ల్యమును గాక, అందలివరకులలో నేమాత్రములేని ఉదార వ్యాఖ్యలను జేయుమని కోరెను.

కావున యిప్పుడు నేను శాస్త్రీగారి నడుగ కోరినది. శాస్త్రీగారు కేసడాకు తెలిసపుడు, కింగుగారు ఆ తీర్మానమును గూర్చి తన అభిప్రాయమును చెప్పినపుడు, ఆ తీర్మానముతో, అచట నివాసమేర్పరచుకొన్న భారతీయులకు నియోజకాధికారమును భేదరహిత ప్రభుత్వ మిచ్చవలసిన బాధ్యత గలదను వాగ్దానముజేసెనని అయిన(శాస్త్రీగారు) గాదెంచలేదని మెకెంటీ కింగుగారు చెప్పింది సరియేనా? శాస్త్రీగారు మెకెంటీ కింగు గారి భావముతో నేకీధించిరి నేనునమ్ముచుంటున్నాను. ఏల యనగా ఆయన అధినేతరాజ్యములకు రాయబారము నెడలిన విషయమునుగూర్చి నిశ్చయించుచు, రాజకీయాధికారమునుగూర్చి శాస్త్రీగారు కొన్ని అటంకముల చెప్పి, యందు ఆ కష్టముల దొలగించుట తమ ప్రథమోద్దేశమని చెప్పిరి.

శాస్త్రీగారి రాయబారధర్మములగోర్చి మెకెంటీ కింగుగారు చెప్పిన భావములు శాస్త్రీగారికి అత్యవ్యముగ నున్నందుకు నేను ఆయనతో సానుభూతి చెప్పుచు యుండుచున్నాను. సర్ తేజ బహదూరు సుప్రగాధు తమ ప్రారంభోపన్యాసములో శాస్త్రీ గారి రాజకీయమును గూర్చి యేమియును జెప్పవలెనుట నా కుమరింత అత్యవ్యవముగ నున్నది. ఆయన దానిని పూర్తిగ అలక్ష్యము జేసినట్లును, 1921 సామాన్యమహాసభ తీర్మానము ను బలపరచుటకు ఆయన మావించినదే ప్రథమ ఆచరణ విధా నమనియు దలంచినటుల గానించుచున్నది.

మెస్సరిజం కాదు! ఆత్మవ్రతము! యుద్ధిణి కాదు!

లోకప్రసాదమైన మాదితి ఆరాధన. ధర్మన్యాయమైన 7 ప్రశ్నలుచూసి కనరులోనేని లోకాచేసినపని కళరువిప్రు డయే సరియైన భావధర్మము (వాసింపుమును. మిశ్రరహదా మిశ్రపంపి నేనడను. రూపాయ 1 మణియార్డుకుపంపిలెను. (వి.పి. గా వువిన రూ 1-4-0) మిడిలానము కరుమిషన్ (నాయ కలెను:- రామచంద్రాశ్రమం, తెమ్మగూరు, తిరుత్తేని.

హిందీ ఆంధ్ర నిఘంటువు

ఆంధ్ర గ్రంథాలయము నుండియు, శ్రీధరకలసుండియు తీసి వ్రాసిన 20000 వేల కట్టకట్టలు లిరుగు గలను. హిందీ శబ్ద కొను ప్రతిఅంశమును కొనవలసిన పుస్తకమిదియే. చక్కని గ్లేజు కాగితములును, టైండును. వేల 2 రూపాయలు మాత్రమే.

తెలుగు లిపిలో ఉచ్చారణసహితముగ ను "రాష్ట్రభాషా బోధిని" వేల రీ అ. కాకినాడ కం. గెను కొలదిదినములలో బయ్యుచున్నది. ప్రతివారును కొనుటకు వీలుగానుండునట్లు ధర బాగుగా కట్టించి రీ అకాలకు మాత్రమే యిచ్చుచున్నాము. ఇంటివద్ద నుండియే హిందీ శబ్దకొనుటకు వీలగు పుస్తకము "హిందీ స్పర్శి" వేల 0-12-0.

ప్రతిజ్ఞమునందును అనగా నెలకు రెండు పర్యాయ ములు నెలకును "హిందీ ప్రచారక" పత్రిక. సులభతెలిసి చక్కని వ్యాసములు, భాషా వ్రాయబడుచున్నవి. హిందీ భాషాభివృద్ధికై చాల సహాయమును.

హిందీ ప్రచారక కార్యాలయము, తిరుత్తేనికొండ, మదకాను.

బంగారు, వెండినగలును, పాత్రలును, కోరువారు

తప్పక చదివించుడు! చాలముఖ్యము!! జరుగు!!

మా స్నేహితులు, మాతో లావాదేవి 10 సంవత్సరములనుండి చేయుచున్నవారికి అతిదూరప్రదేశములందున్న వారికి బంగారు, వెండినగలు, ఇతరసామానములు, రాళ్లనగలు, బహుమతి పతకములు విధవిధగిన్నెలు ఇనాము కప్పులు మొదలగునవి ఎన్నిమో సరు లున్నవో అన్నిటిని పూర్తిగా 92 పతములతో 172 ప్రక్కలుకలిగిన క్యాటలాగు వారి కోరిక మేరకు 1/8 డబుల్ క్రాను ప్రైజులో ముద్రింపబడినది. ఇట్టి ప్రైజువలో (అంధ్ర, ద్రవిడ, అంగ్లోభాషలలో) ఇన్ని పతములను చేర్చి భారతజేతమందు ముద్రింపబడలేదనియే చెప్పవచ్చును. దూరదేశములందున్న వారికి యిదిమిక్కిలి ఉపయోగము. వారుపుడు, పతము, నగ నెంబరులను తెలిపిన కావలసిన నగలు వారికి సకాలమునవారు యిచ్చుచోటికి చేరను. క్యాటలాగు 1-1 వట్టుబడి ధర 1-6-0 లయినను 1-0-0 యకే ఇవ్వబడును. కావలసినవారు ఈ దిగువలిఖనమునకు వ్రాయవలెను.

ఉమిడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి, నగలువర్తకులు.

25, వైవాభారూకోడ్డు, మద్రాసు.

ఓషధులు

శ్రీమద్ వైదిక వైదికాచార్యుల డాక్టర్లు

శ్రీమద్ వైదిక వైదికాచార్యుల డాక్టర్లు... డాక్టర్లు జేసినవి...

ఉపన్యాసము

అధ్యక్షులు... ఉపన్యాసము... 20, 25 ముఖ్య...

మీద ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

మనః... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

అలక్ష్యము... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

శిలకము... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

దత్తము... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

అలక్ష్యము... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

ప్రతిమొక్క... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

శాస్త్రము... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

అలక్ష్యము... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

వేదము... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

చాంద్యము... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

నేరంగి... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

తంగు... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

పుష్కరము... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

కరంజు... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

నిర్మలము... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

కాశము... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

అలక్ష్యము... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

అలక్ష్యము... ఉపన్యాసము... ఉపన్యాసము...

మోహనీ తైలము

శ్రీ పురుషులకు వాడుక... మోహనీ తైలము...

38 వ దేశీయ మహాజనసభ కాకినాడ

బసల యేర్పాటులు

38 వ దేశీయ మహాజనసభ కాకినాడలో... బసల యేర్పాటులు...

అభివృద్ధి... బసల యేర్పాటులు... బసల యేర్పాటులు...

హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు

మహమ్మదీయుల వ్యక్తచర్యలు

కాకతీయ... మహమ్మదీయుల వ్యక్తచర్యలు... మహమ్మదీయుల వ్యక్తచర్యలు...

తెగిన రైలుకట్టలు

మరమ్మత్తులు జరుగు చుండుట

మరమ్మత్తులు జరుగు చుండుట... తెగిన రైలుకట్టలు...

రంగూను విశ్వవిద్యాలయము

సాధారణ సమావేశము

రంగూను, నవంబరు 21:— విశ్వవిద్యాలయ... సాధారణ సమావేశము...

ప్రాసీ జెవిన్సుగారి యుపన్యాసము

రంగూను విశ్వవిద్యాలయమున... ప్రాసీ జెవిన్సుగారి యుపన్యాసము...

కర్ణాటక రాష్ట్రము సమావేశము

శాశనసభా బహిష్కారమును బలపరుచుట

అకాలీయదల సానుభూతి

బీజపూరు నవం 21:— కర్ణాటక రాష్ట్రము... అకాలీయదల సానుభూతి...

అకాలీయదల సానుభూతి... కర్ణాటక రాష్ట్రము...

భారత శాసనసభ ఎన్నికలు

అనాధాదారు, నవం 21:— భారత శాసనసభ... భారత శాసనసభ ఎన్నికలు...

అనాధాదారు, నవం 21:— భారత శాసనసభ... భారత శాసనసభ ఎన్నికలు...

మార్గోపశ్చయ తివచగ్యమ దేవతా పుస్తకములను, ఇతర
కాగితములను మేల్లుం కొనగిరి. తివచార్చితముల వ్రాము
దలచుకొననివారిని మాత్రము ఈకాగితముల నన్నిటిని బాడనీయు
వచ్చునగిరి. మార్గోపశ్చయ వేదాద్వైక, ఇద్వైకగర్ల చార్చితము
లను వ్రాసియు తన చార్చివాని నెవరు వ్రాయునూడ దేవతల చూపు
అక్కర్హముగ నున్నది. అయినను 59765 పాదుల వచ్చి బాధించెను.

శాసనసభల యెన్నికలు

భారత శాసనసభ

సింధు రాష్ట్రము

హాజీర్ అయిన యెన్నికలకు గాఢీ 3482 ఓట్లును పోటీకరు డేకు పీర్షదానుతోనీ (లాఖానా) గాఢీ 1885 ఓట్లును వచ్చి నవి. యెన్నికలుగా రెన్నుకొనబడిరి. ౫౪ సభలో నుండి యెన్నికలుగా రెన్నుకొనబడిరి.

బొంబాయి నగరము

బొంబాయి నగరమున స్వరాజ్య పక్షము అభ్యర్థి అయిన బాను మెహతా గాఢీ 9681 ఓట్లును పోటీకరులలో హరిలాలు డేకాయీ గాఢీ 2871 ఓట్లును జీవనలాలు డేకాయీ గాఢీ 1018 ఓట్లును వచ్చినవి. మెహతా గారు భారత శాసనసభ రెన్నుకొనబడిరి. యానామ దలమునండి భారత శాసనసభ రెన్నుకొనబడిన ఎన్. సి. కెల్కర గారును డాక్టరు లోహకేయ గారును గూడ స్వరాజ్య పక్షము వారే. కెల్కర గాఢీ 9918 ఓట్లును పోటీకరులకు మిరవాది కావతు గాఢీ 1185 ఓట్లును వచ్చినవి. మొత్తము 18000 ఓట్లు.

బొంబాయి శాసనసభ

అభ్యర్థుల వివరములు

బొంబాయి రాష్ట్రమునందు సింధుమండలమున రెన్నుకొనబడిన మండలములలో మహమ్మదీయేతరు లగు ఓటరులచే ఎన్నుకొనబడిన పక్షములు 48 గలవు. వానిలో 25 పక్షములకు స్వరాజ్య పక్షమువారు పోటీచేసిరి. ఆ 25 మందిలోను 23 మంది ఎన్నుకొనబడిరి. (బ్రాహ్మణేతరులు 14 పక్షములకు పోటీ చేసిరి. 14 గరిలోను 11 మంది ఎన్నుకొనబడిరి. మిరవాదు లలో చాల కట్టుబడిమంది ఎన్నుకొనబడిరి. ఆర్. సి. పరంజపి గారు కేలము మిరవాది. ఇంకవరకును బొంబాయి ప్రభుత్వ మున విద్యాభ్యాసాత్మికా నుండెను. ఆయన విద్యవిద్యాలయ ఓటరుల ప్రతినిధిగా నిలిచెను. ఆ ఓటరు లందరూ కట్టుబడిన నిచ్చిన విద్యాధిపతి. వారిలో 2818 మంది ఓట్లు నిచ్చిరి. స్వ రాజ్య పక్షమువారుగూ జయకరు గాఢీ 1560 ఓట్లును పరంజపి గాఢీ 1185 ఓట్లును వచ్చెను. జయకరు గా రెన్నుకొనబడిరి.

వంగరాష్ట్రమున ఎన్నికలు

ఎన్నికల ఫలితము

మూడు స్థానములకు ఎన్నికల ఫలితము నిన్న 21-వ తేదీని ప్రకటించబడినది. ఈ మూడు స్థానములకును స్వరాజ్య పక్షము వారెవరును పోటీచెయ్యలేదు. భూస్వాముల ప్రతినిధిగా విద్యా భ్యాసాత్మికా ౧. సి. మిర్జా గా రెన్నుకొనబడిరి. ఆయనకు 91 ఓట్లును పోటీకరులకు రాయ యతీంద్రనాథ చందరి గాఢీ 21 ఓట్లును వచ్చెను. మహాజన సేవా సంఘ ప్రతినిధిగా మిరవాది తరత భూమిరాంబా గా రెన్నుకొనబడిరి. మూడవ స్థానమునకు ఏ. సి. తెర్జీ, డి. జె. కోహ్లాను, కెప్టను జి. ఎన్. తెర్జీ గార్లు ముగ్గురును నిలిచిరి. జి. ఎన్. తెర్జీ గారు ౫౪ ముగ్గురైనా తెర్జీ గారు సోదరుడు. వీరు ముగ్గురులో ఏ. సి. తెర్జీ గాఢీ 106 ఓట్లు వచ్చినందున ఆయన ఎన్నిక నబడి రని ప్రకటించబడినది.

బ్రిటిషు ఎన్నికలు

కల్లత్వాలా గారు

కల్లత్వాలా గారిని ఆయననియోజకర్తలు మరల పార్లమెంటు సభ్యునిగా రెన్నుకొనబడుటకు సాంఘిక విప్లవము గల్గునని టోరీలు వారిని బెదురెట్టుచున్నారు. ఆయన ఎన్నికల ప్రచార మును శ్రీమతగ నులుచున్నారు. భారత శాసనసభకు లక్షల వేల నమూనా, పనితీయ కలసి న గంటలను బ్రిటిషు కార్మికులకును టులునే చేయటకు ఆయన యేర్పరచుకొన్న విధానమును, పనితీయ వారి కాకర్షణ చేయుచున్నది. కావున కల్లత్వాలా గారు మరల రెన్నుకొనబడుటకు చాల అవకాశములు గలవు. (హిందూ).

క్రొత్త శాసనసభ

శాసనసభాభ్యర్థులకు గాఢీ ౫౪ పి. రాజగోపాలాచారి గారు యెన్నికటికి రెండుసార్లునుండియు, శాసనసభా కార్య కర్మ ప్రకటనలేఖకు ౪ భ్యులు ప్రతులైనవిచ్చిన చొప్పున ౫౪ మందియును స్థానముల నేర్పాటు చేయటంతో తీరవండిరి. ఆలే ఖరీదకు శాసనసభ్యులు చాలమంది ప్రత్యుత్తరమిచ్చినవలసియు న్నది. ఇంతవరకు వచ్చిన ప్రత్యుత్తరములైనా ఫలాని స్థానములు గాఢీని స్వప్రముగ బెకియించ లేదు. ఈ సభ్యులు తరువా జీవన విద్యాసము లేటి వో అంగీకరింప నెను కాదు చున్నారు. వారికి నిమిషగా నేమైన రాజకీయ విద్యాసములున్న యెడల యెట్లు చేయటం యేమియును మంచిదిగాను, స్వరాజ్య పక్షమువారు ప్రత్యేక స్థానమునకుగా వారికి అటులనే యాయ బడెను. ప్రత్యేక స్థానమున ప్రభుత్వ స్థానము డాక్టరు సి. నరేకా గాఢీ కేటబడినది. కాని యా ప్రత్యేక పక్షమునకు నాయకునిగ నెవ్వరిని నియమించుకొందురో అసభ్యులే నిర్ణయించుకొనవల యును. (మద్రాసు మేయరు)

నర్ కే. వి. రెడ్డి నాయుడు గారు

కైకరం బ్రాహ్మణేతరుల అక్షేపణ - ఒక సవరణ
“నర్ కూర్మా వేంకటరెడ్డి నాయుడు గారిని మంత్రివర్గ మున చేర్చువారనియు కైకరం బ్రాహ్మణేతరులు జన్మపక్ష మువారికి సహాయము చేయవలయు. అని కైకరం యూనియను బోర్డు అభ్యర్థుడు ఏ. పోతరాజుగారు తంజినార్త నంపిరి.” అని యందుకుట బదులుగా నిన్నటి ఇతికలో పోతరాజును మం యుకరితిగా ప్రకటించబడినది.

బెజవాడ బ్రాహ్మణేతరులు

నర్ కూర్మా వేంకటరెడ్డి నాయుడు గారిని మంత్రిగా నియమించకపోవుట ఆక్రమముని బెజవాడ బ్రాహ్మణేతరులు తీవ్రముగా నాక్షేపించిరి.

మోతే గంగరాజుగారి విజయము

బెజవాడలో హరికథ

కైకరంలో మదరాసు శాసనసభకు సభ్యుడుగా యిది వరకు యెవరున్నా యెన్నుకొనబడి యుండలేదు. నేటికి, మహారాష్ట్ర మోతే గంగరాజు జమీన్ దారుగారు అందుకు ప్రకృతింకగా వారిని కృష్ణాజిల్లా కేజలు మదరాసు శాసన సభకు సభ్యునిగా యెన్నుకొనినందుకు, వారి గౌరవాధీన విజయవాడ పురములు 16 వ తేదీని శ్రీ కన్యకాతరమేళ్ళేరి అమ్మవారి సురములో సాయంకాలము 5 గంటలు లగాయతు రాత్రి 9 గంటలవరకు శ్రీమతి పుండార్ల కాల్వ్యాజిగారిచే కళిరేఖా పరిణామము వారికథా కాలక్షేపము జరుపడ మైనది.

తమిళన గోపాలరత్నము.

అ॥ భా॥ ఖిలాఫతు

జమీయతుల్ ఉలేమా మహాసభలు

కాకినాడ సమావేశము

1. ఖిలాఫతు మహాసభ డెలిగేటు టిక్కెట్టు రు 5-0-0
2. జమీయతుల్ ఉలేమా మొంబరులకు టిక్కెట్టు రు 2-0-0
3. ఈ ఉభయసభలకు కలిసి సన్యాస సంఘ మొక్కటియే గావున సన్యాస సంఘ సభ్యత్వమునకు చందా రు 10-0-0. ఈ టిక్కెట్టు పుచ్చుకొనువాడు వై రెండుసభలకు వై (చేతులు కాగలదు. 4. ఖిలాఫతు డెలిగేటు టిక్కెట్టు తీసికొని జమీయతుల్ ఉలేమాలో మొంబరు కాగయడం అట్టివారలు మఱి ఆయరు రూపాయా లిచ్చునెడల వారు జమీయతుల్ ఉలేమా సభలో (విజిల్) ప్రేక్షకులుగా ప్రవేశించగలరు.
5. జమీయతుల్ ఉలేమాసభకు మొంబరుగా టిక్కెట్టు పుచ్చుకొన్నవారు ఖిలాఫతు టిక్కెట్టును ఏడురూపాయా లిచ్చుకొనవలయును. అటులకొన్నవారు ఖిలాఫతు ప్రేక్షకులుగా విచ్చేయగలరు.
6. ఖిలాఫతు మహాసభ ప్రేక్షకుల (విజిల్) టిక్కెట్టు రు 2-0-0.
7. జమీయతుల్ ఉలేమా మహాసభ ప్రేక్షకుల (విజిల్) టిక్కెట్టు రు 2-0-0. ఇవి అన్ని దినములకు సక యోగించును.

కాకినాడ
21-11-1928

ఉమర్ అలీమా
జనరల్ కలెక్టర్,

కాంగ్రెసు ఫట దళనాయకులకు హెచ్చరిక

1500 దళఖాస్తులు వచ్చినవి

భటులనుండి దళఖాస్తులు 1500 వరకు వచ్చినవి. కాంగ్రెసు నువకు కావలసినభటులు 800 మాత్రమే. గోదావరి కృష్ణా నుం టూరు జిల్లాలలోని భటులాయతులు సగముభటులను తగ్గించవలెను. ఇతిరజిల్లాలవారు ఈ కారణముచేత తగ్గించవలసరములేదు. నాయకులు, భటులు ఈ క్రిందిసంగతులను గమనించుచుగాక.

1. సామాను మోయుట, కాపలా యెంచుట, కివారా క్రములు గ నీతినిగుట, నడ్డెన వగయరా కష్టమయినకములు భటులు చేయవలసి యుండును. భటులు దాష్ట్యము గలవారై యుండవలెను. దుర్బలులు పనికిరారు. నాయకులు ఏపనిచెప్పినను సంతోషముగా చేయుటకు భటులు సిద్ధముగానుండవలెను. ఎదురుమాట చెప్పనూడదు. భటులు చాలసమృద్ధము గలవారగు నుండవలెను. చువ్చుర్రవగలవారు పనికిరారు. కొందరు కాంగ్రెసు చూడవచ్చునని చేరియుండవచ్చును. భటులు కాంగ్రెసు డేరాలోకి పోవుటకే పీటండక పోవచ్చును. సేమాక్రమే ప్రధానోద్దేశముగా గలవారు భటులుగా నుండవలెను.

ఈవిధముగా డిగ్ నాయకులు భటులను పరిశీలన చేసి పేర్లబాటితాలను ఈ నెలముఖంలోపున నాడు పంపవలెను. డిగ్ నాయకులు లేని దావచ్చినదళఖాస్తులను నేనే పరిశీలించెదన. నేను అంగీకరించిన బాటితాలు దళఖాస్తులు డికించు 5 తేదీలో పున ప్రకటించెదను.

కాకినాడ } జోమ్యల రామచంద్రరావు
20.11.28 } కాంగ్రెసు సేనాని

ప్రభుత్వ సేనానిగారి సంచారము

అక్టో, నవంబరు 20:—ఇప్పడు అక్టోను చూచుటకు వచ్చిన ప్రభుత్వపు సేనానిగారు 25 వ తేదీన అక్టోనునిడిది 3 వ డికించునాటికి ఢిల్లీని చేరుదురు. వారిలో అలహాబాదు, జబల్ పూర్ సాగర్, ఆగ్రా మట్రాదగర్, ఆగ్రా కల్లుమరు, రాబిన్ నక్ ప్రభువుగారు యాత్రజేతము అన్నిటివగర్లను ఒక్కొక్కదినము మాత్రమే అగుదురు. (ఆ. తె.)

సిన్హా ప్రభుత్వ గృహములు

ప్రభుత్వమువారు ఒక సంఘము నేర్పరచుట
సిన్హాలో గజెటెడ్ ఉద్యోగములు నిశ్చయించుట ఏప్ప డిన ప్రభుత్వగృహముల సంబంధమైన చట్టములవిషయమై విచారింతుటకు ప్రభుత్వమువారు ఒక కాభోపసంఘము నేర్పరచిరి. ఈ సంఘమునకు సర్ బాసెల్ టాకట్ గారు చైరమనుగాను, ఎ. సి. చక్రవర్తి, ఎ. బి. తే, ఆర్. టామకేశ్వర్, ఎ. యస్. యర్. (తెయిం, మేజర్ బి. పి. నైక్, యస్. జి. యస్. వాజ్ పై గార్లు సభ్యులుగాను ఉండురు. సిన్హా, నూపరం టెండెంటుయింజనీరు గానున్న ఎ. బ్రెన్నరుగారు యా సంఘమునకు కార్యదర్శిగా నుండురు. ఈ సంఘము యొక్క మొదటిసభ డిల్లీలో రేపు 21 తేదీ జరుగుచున్నది. (ఆ. తె.)

మైసూరు రాజకీయ సంస్కరణము

బ్రిటిషు దేశీయుల ప్రశంస
సకలదేశముల స్త్రీలకును ఓట్లనిచ్చు అధికారమును సరిపాదింతుట ఏప్పడిన అంతర్జాతీయసభ యొక్క బ్రిటిషుకాభాభ్యర్థుడు మైసూరు మహారాజాగా నిచ్చిన నూతన రాజకీయ సంస్కరణవిషయమై వారి కభినందించుచు వారి కృజితను తెలుపుచు యావత్ ప్రమానము నందియూన్నారు. ఈసభవారు, తన రాష్ట్రీయ ప్రజలకు అంత విశాలవ్యాప్తముతో నిచ్చిన రావకీయ నూతన సంస్కరణములను సూర్యము యభ్యుతగా యాసంస్కరణములు స్త్రీపుత్రుల భేదములు లేక ఎల్లవారికిని చెందునట్లు చేయుటలాను మహారాజా వారిని అభినందించుచున్నారు. స్త్రీలకు ఓట్ల నిచ్చుటయందు హిందూదేశములో అభివృద్ధిచెందిన రాష్ట్రీయ కావలసభలలో మైసూరును గూడ భేద్యుట యాసభవారు సంతోషముతో నూడిన గర్వమున పొందియున్నరు. (ఆ. తె.)

విర్లాండులో బల్లిక చెలసాలయలకు 35 శోభులవరకు అభివృద్ధి చేయింపు యిది డెన్విర్ క్యాడిగారు పనిచేయిరి.

భార్యసంతు జ్యోతిక జేటు

(నవంబరు 20, 1923)

పల్లికళాభి

మనరాసు గవర్నరు గారు యీ దినపత్రికను ప్రజాతంత్ర కాలమున పరిపాలించుటకు ముఖ్యముగా నియమించిరి. వారు నవంబరు 19వ తేదీ సోమవారము నాడు ఉద్యోగములను స్వీకరించెదరు:—

1. పానగల రాజాగారు (2) రా. బి. ఎ. పి. సామో గారు. (3) మ. రా. శ్రీ. డి. బి. టి. ఎస్. కనకాం. పిల్లె గారు. ఎ. ఇ. మార్గరీ బాంక్స్ వి. సి. ఎస్. గారిని రికెన్యూ వోర్డు (వర్తమానభ్యుత్థాన, లాండు రికెన్యూ కమిషనరుగను నియమించిరి.

జె. ఎ. బ్యూరొనింగ్ వి. సి. యన్ గారిని సాల్ట్ కమిషనరు గను, ఇవాళకమిషనరు గను నియమించిరి.

హెచ్. ఎ. డి. వెన్నెరు వి. సి. ఎస్. గారిని మదరాసు కలెక్టరుగను ఎమ్మిగ్రేషన్లు ప్రాజెక్టర్, ప్రేవరీ నూరింట్లం డెంటుగను నియమించిరి.

ఎ. జె. జి. కాంబెలు వి. సి. యన్. గారిని రికెన్యూ వోర్డు మాడరేకభ్యుత్థాన, ట్యూరింగు గారి తరువాత సాల్ట్ కమిషనరుగను నియమించిరి.

ఎడ్వర్డు విలియంసన్ దూయరు వి. సి. ఎస్. గారిని, బర్లొరి ఆసిస్టెంటు కలెక్టరుగ నియమించిరి.

రా. బి. వి. మాకెలా ఆసిస్టెంట్ గారిని వ్యాల్ మాట్టుట్రా టరుగారిపాత్ర ప్రాజెక్టర్, జడ్జి గా గవర్నరుగారు నియమించిరి.

రికెన్యూవోర్డులో మార్గరీ బాంక్స్ గారు రాగానే ఎస్. మాక్ మెకెం వి. సి. ఎస్. గారు ఆర్టింగ్ రెండవభ్యుత్థాన గను జి. ఎం. ట్యూరింగు గారు మాడరేకభ్యుత్థాన మాడరేక యేర్పాటులు జరుగెను.

కెప్టెను వి. ఎఫ్. హెచ్. రాండలు గవర్నరుగారి వాడీగార్డు ఎడ్జుటెంటుగా నియమింపబడిరి.

మరకళాభి

బెజవాడలో నున్న టాలిలీవీరాగారికి, మోడరైజ్డ్ ప్రభువెండ్డి సర్టిఫికేటు యిచ్చు అధికార మిచ్చిరి.

కృష్ణజలలో చర్చివీచున సుఖము లింపుయెన్ను రా నిజపుడుగారికి మదివరకు యిచ్చిన లైసెన్సు రద్దుచేయబడినది హెచ్. ఇ. పాడియన్ గారిని చిత్తూరు పోలీసు నూక రింపెండ్ టు పెన్సనలు ఆసిస్టెంటుగా నియమించిరి

లా కళాభి

సేలము సెంట్రలు జైలులోనున్న ఖైదీల కిక్లనుగూర్చి విచారించు స్టాండింగ్ ఆర్డెరింగ్ మీటింగ్ అధికార సభ్యులుగా రా. సా. ఎస్. ఎల్లప్పు కెట్టియరు గారిని నియమించిరి.

ఈ దినము సము జడ్జిమార్టులు జరిగినవి- గొల్లకొట గంగాధర సోమయాజులు కాశ్మీరీ గారిని కడపనుండి టెంపురింగ్ సము కోర్టును మార్చిరి.

తాడేపల్లి భుజంగరావు గారి బెజవాడ అడివలు సము కోర్టును నియమించిరి.

రాజుల హెండ్రెగిల్లో స్పెషలు మేజిస్ట్రేటు అధికారము కలిగియున్న ఎ. నంబింహారావు వాయుడు గారి అధికారమును కడపనుండి తీసివేసెదరు.

జె. జె. కట్టెను వి. సి. ఎస్. గంగామజిల్లా సెషన్స్ జడ్జిగారికి క్లయకుగా ఇంగ్లీషుభాషలో సాక్ష్యము లిసుకొను అధికార మివ్వబడెను.

రాజమహేంద్రవరమున బెంజి మేజిస్ట్రేటు కడపనుండి స్పెషలు మేజిస్ట్రేటు అధికారము భవశీర్ష్యపు సోమలింగాచార్యులగారి కిచ్చిరి.

ఈజిప్టున పేర్కొనబడిన రాండరెగిల్ మేజిస్ట్రేటులకు క్రిమినల్ ప్రొసీక్యూటరు చార్జ్ 14, (వారము వార్యా) ములను తీసికొను అధికార మివ్వబడెను:—

గంగాజిల్లా:— కె. పుకమోర్తి పంతులు, సి. ఆడయ్యారావుగారు, ఎం. వెంకటరావుగారు, ఆర్. సి. రథో గారు, టి. కర్తసారాయణ మూర్తికంతులు, ఎం. ముహితద్దూ ను సాహెబు, ఉన్నక మోటం శ్రీకృష్ణారావులకు పంతులు, సి. హెచ్. రామమూర్తి పంతులు, టి. రామమూర్తి పంతులు, ఎస్. శ్రీనివాసరావు పంతులు, ఎ. ప్రకాశంపంతులు, ఎం. వెంకటరత్నం పంతులు, వి. గోవిందరావు పంతులు, ఎ. గున్నయ్యపంతులు.

నంటూరుజిల్లా:— వారాంజిల్లా రాజగోపాలయ్యరు, టి. ఎస్. ఎస్. రాజుచంద్ర అయ్యరు, భరణీరా కా మయ్య, రా. రా. ప్రొ. లు సీ. రా. రా. మయ్య, సి. వి. సోమయాజులు, కె. ఎస్. నుబస్వామి అయ్యరు, వి. గోపాలరావు, ఆర్. వి. కోటయ్య, ఎం. లక్ష్మీనరసింహం, జి. నీలాంబరెడ్డి, ఎస్. ముఖ్యపాతకావు, ఎ. కృష్ణస్వామి అయ్యరు, వి. వి. కృష్ణరావు, ఎ. ర. మయ్యరెడ్డి, మహా భూర్షయ్య, ఎం. కోటేశ్వరరావు.

కర్నూలుజిల్లా:— పి. వెం. శుబ్బరావు, ఎ. నందర కామయ్య, కె. ఆర్. గామచంద్రరావు, సి. ఇస్మయ్యరెడ్డి, ఎ. కృష్ణస్వామి అయ్యరు, దొడ్డి కృష్ణరావు, ఇ. కృష్ణమూర్తి కాశ్మీరీ, పంతులు మున్నారావు, డి. కృష్ణరావు, ఎం. ఎస్. జగన్నాథంతులు, పి. గంగాయ్యగారు, ఎ. మాధవరావు, వి. ఎస్. వారాంజిల్లా, హెచ్. ఎం. డి. కుతుబు ఖాన్, హెచ్. ఎం. ఎ. ముహితద్దూ ఆహమదు, కె. ఆర్. సూర్యరాజ అయ్యంగారు, ఎ. రామస్వామిఅయ్యరు, హెచ్. ఎం. డి. మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ సాహెబు.

ఎడ్వర్డులింగ్ దూయరు వి. సి. ఎస్. బర్లొరి ఆసిస్టెంటు కలెక్టరుగారిని మాడరేకభ్యుత్థాన ప్రొజెక్టుగా నియమించిరి.

ఎం. ఆప్పలనరెంహంగారిని వికాఖపట్నం అయ్యరెంకు రికెన్యూగా నియమించిరి.

రికెన్యూకళాభి

రావు సాహెబు వి. భోగప్పయ్య కాశ్మీరీగారిని గోదావరి, కృష్ణ, గంటూరు జిల్లాలలో స్పెషలు మ్యాజిస్ట్రేట్ కలెక్టరుగా నియమించిరి.

ఆర్. హెచ్. వామను, ఆసిస్టెంటు సర్వే డైరెక్టరు గారిని వికాఖపట్నం నెం 1 పోస్ట్ ఆఫీసుగా నియమించిరి.

హార్వర్డు, కోరాపుట్టి డివిజన్ ఆఫీసర్లు, సరద తాలూకా, ఘాట్ తాలూకాల తాలూకావోర్డు అభ్యుత్థాన నియమించిరి.

కరణముల సర్వేమూర్తియందు కేరు నిమ్మకాలివారికి యజమానము ప్రకటించున సగము తగ్గించుటకు నిర్ణయించిరి.

ఆ భి వృద్ధి కళాభి

పాల్గులుజిల్లా పోరన్లు ఆఫీసుగారగు జె. డబ్ల్యు. కె. వెకస్వామిగారిని, మదరాసు పోరన్లు ఉజ్జిలైకేవను ఆఫీసుగను నియమించిరి.

ఇండియన్ పోరన్లు కర్వెనుందు నియమింపబడిన ఎస్. కే. బానుగారు నవంబరు 9 వ తేదీన బొంబాయిలో దిగుటలు నెలియించిరి. ఇండియన్ పోరన్లు కర్వెనులోనివా రగు ఎం. కె. వాయలు, ఎ. డి. సహాని, హెచ్. సి. భావాగారు నూడ బొంబాయికి 9 వ తేదీన వచ్చెదరు.

రా. సా. ఎం. వి. అప్పారావు, ఎస్పీఆసిస్టెంటు కో ఆకరేటివు రికెన్యూగారికి రికెన్యూ అధికారము, గంగామ, వికాఖపట్నం, గోదావరిజిల్లాల ఏజెన్సీలో ఆమలు జరుపు టుగా నియమించిరి.

అటవికళాభి

ఎ. ఎఫ్. అనంతవారాణుల కర్వెగారు గంగామజిల్లా పోరన్లు అధికారియై ప్రావీణ్యముగా నియమింపబడిరి.

పల్లికళాభి

పీఠాధిపతి నున్న ఫిఫ్త ఇం. సీ. డి. ఆవులూర వెంగు అయ్యరు రామలింగయ్యగారిని, కృష్ణ, కావేరి జిల్లాల రికెన్యూ యరు (ప్రాజెక్టుల సంబంధమున) తాత్కాలికముగా స్పెషలు మ్యాజిస్ట్రేట్ ఫిఫ్త ఇం. సీ. డి. ఆవులూర నియమించిరి.

ఎస్. ఎ. రెయిమెంట్ అయ్యంగారిని, ఎలయంబిలి కడపి జిల్లా ఆసిస్టెంటు ఇంజనీరు పనినండి స్పెషలు మ్యాజిస్ట్రేట్ ఫిఫ్త ఇం. సీ. గారిని నియమించిరి

ప్రాంతీకళాభి

రెడ్. కర్వె ఇ. డబ్ల్యు. సి. (బాద్మిల్ల వి. ఎం. ఎస్. గారిని మదరాసు మెజిస్ట్రేట్ ప్రొవిన్షియలుగా నియమించిరి.

కె. పుకమ. ఎస్. కె. రాజు, ఎస్. ఎం. మహారా, గారు వి. ఎం. ఎస్. ఆఫీసరు తాత్కాలికముగా మదరాసు గవర్నరు మెంటు ఆఫీసునా రుంచిరి.

మనసిపం హెల్తుఆఫీసరు అధికారము మొదలగు సెలవుదినములకు వినియోగ పరచుకొన వచ్చున ప్రభుత్వము వారు గీకరించిరి.

రాజమండ్రి పురపాలక సంఘమునందు మరువాడ వెంకటేశ్వరుగారు 2 వ వార్డుభ్యుత్థానగా నెన్నుకొనబడిరి.

తాడేపల్లి పురపాలక సంఘమునందు ఎ. డి. మాగీ గారు 3 వ వార్డుభ్యుత్థానగా నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యాకళాభి

రా. సా., ఆర్. కృష్ణారావు భాగ్య గారిని ప్రభుత్వపరీక్షల కమిషనరు గారి నెకరీ గా నియమించిరి.

మిను రెజెంజు మాక్రీడు తాలికా పాఠశాల ఇన్స్పెక్టర్ కన్యూగారిని మదరాసు జిల్లా విద్యాసంఘసభ్యురాలిగా నియమించిరి.

సాత్వమున ఆర్టికలు మేజి. హెచ్. ర. నకుగారి తెల్లూరజిల్లా విద్యాసంఘ సభ్యునిగా నెన్నుకొనరి.

ప్రభుత్వకళాభి

కనెటు, సిండికేటు ఏకాదమి కన్వీలు ఎఫ్. రియేటె నుకారేకాన్వీలు నిర్మించు క్యవధి 1924 ఏప్రిల్ 21 వ తేదీ నకు పూడిగించబడినది. ప్రభుత్వజిల్లా కలెక్టరులందు మారణగావచ్చిన రెమింబుటు నెం 12 ప్రభుత్వము ఉపయోగించవచ్చును, అని ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుచున్నారు.

టెంకుంటులు ప్రెజిడెంటులు జరుగుటకు 1924 నెం 12 ప్రాచీన సమయమున ఒక స్థానము ర్పరచిరి.

భారతకావనసభ

మదరాసు భూస్వాముల తరపున యాదినవవారు భారతకావనసభకు అభ్యర్థులుగా నిలచిరి.

1. గోదావరి తరవాతియారావా పోత్తూరు, దక్షిణముల వారు. 2. కృష్ణా తరవాతియారు కన్వీ యానూరు.

ప్రె. సాయుగారి రాక

డిసెంబరు 8 వ తేదీన ప్రె. సాయుగారు మదరాసు విచ్చేసెదరుగాన అదివఱకు సెలవుదినముగా గవర్నరుగారు ప్రకటించుచున్నారు.

కళారత్నము:

ప్రభుత్వములో కలయాణము కళారత్న (పంచవార) కర్వె యితరమును బర్మావేళలలోనికి తేనూడదని యిదివరకు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన ప్రకటనను యిప్పుడు రద్దుచేయుచున్నారు.

కడప గవ. కోర్టును ఎ. తివేముట

కడపలో నూతనముగా స్థాపింపబడిన సబ్ జడ్జి టి. డి. డి. కె. వేదినండి ఎ. తివేముట: వి. గవర్నరుగారు ఆ జ్జి కోసరిరి.

ఎన్నికలతరపున లాకాఖయందు అడివఱు కార్యదర్శి గారికి ఎన్నికల విషయమును అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆందుకొను అధికారమునిచ్చిరి.

బుద్ధ గయ

బర్మీయులు తమకు కావలె నని కోరుట

రంగూను, 21 వ తేదీన చాలముందివే సలంకరింపబడిన ఒక హిరంగకథ మదెగాన్ వార్డు జేవాలయమున జరుపబడిన. ఆర్వీలు బుద్ధగయ భూములను జేవాలయమును వాడుల అధికారము కలిగిన సుందరలయననియు, బర్మా యుద్ధములో చనిపోయిన సేనానుల యొక్కయు, యుద్ధ్యుల యొక్కయు గోళులను మదెగాన్, బాటా బాకోన్ వార్డు జేవాలయముల నుండి తొలగించి వేరొక ప్రతేకమున సుందరలయననియు, మిలిటరీ కంట్రీనుమెంటు కోర్టు వోటి: బోయిన రియవారి ఆభూములను మదెగాన్ జేవాలయపు అధికారుల కియ్యరై నియు ప్రభుత్వమువారికినకునలెనను తీర్మానము లామోంపబడిన. వచ్చే నెలమున ప్రె. సాయుగారు బర్మా కన్వీసపును యాదినవవారు వారినిగూటకు వార్డు జేవాలయధికారుల లందరును ఒక ప్రతినిధిగముగా మదెగలయ నను తీర్మానమునాడ ఆమోదింపబడిన. (ఆ. ప్రె.)

అఖిలభారత సంస్కరణ మహాసభ

డిసెంబరు నెలలో కాకినాడలో జరుగును

రాగల డిసెంబరు కడపటివారము జరిగవోవు హిందూ మహాసభలో పాటు చేయవలయు సంస్కరణసభకుడ కాకినాడలో జరుపుటకు ఈ నెల 18 తేదీన పురమందిరమున జరిగినసభలో ఆంధ్రపంథల ప్రతినిధులచే నిర్ణయింపబడినది. కొరకొక సభ్యునంపు మేస్పర్సి. ఆంధ్రదేశము డిలి సంఘము స్వ. రణాభిలాషుల దయను సభ్యునంపుభ్యుత్థానా కి ఘనము చేయటకు కోరుచున్నాము. సభ్యునంపుభ్యుత్థాన ప్రతినిధులకు సమకాలాదు 1-0-0 షీటు యేర్పించిన సుఖసంస్కరణ సభ్యులములవారును తదిభిమానులను విరాళములను క్రింద పంపుకు ప్రార్థింతులు. ఈ తీర్మానమును చందాను విరాళములను తీర్చిందివిలాసమునకు పంపవలెన కోరుచున్నాము.

దుగ్గిరాల వెంకటసుర్యప్రకాశరావు

బాయింటు ప్రెజిడెంట్ సభ్యునంపు గార్యలయము, కాకినాడ

నెల్లూరు

(నర్మీయవిలేభరి)

ఇటీవల జరిగిన భారత ప్రాంతీకావనసభల యెన్నికలలో నల్లెల్లూరును ముగ్ధాశ్రీ కాటలూరు మేకటరమునా రెడ్డిగారు, వి. పి. వి. ఎల్. రావులవారు ఆయనరల్ల నుబ్బకృష్ణరావు పంతులుగారు, వి. పి. వి. ఎల్. మహమ్మదు యాహ్సాబ్ సాహెబు బహదూర్ ఎం. పి. వి. ఎల్. బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డి గారు, వి. పి.

ఈనెలమున నెల్లూరు మండలము పో. కె. గొంపియ్యం డి. ఈ నెల 24 వ తేదీ కనివారము సాయంత్రం 4 వ షీటునుండి లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారి పురమందిరమున ఆల్బానా రాలిభ్యు ముగ్ధా బహును.

ఆంధ్రపాటు: కవిగారు లని ప్రఖ్యాతి గాంచినవారు అల్లూరు శ్రీ కృష్ణవిలాసన సభాభ్యుత్థానము శ్రీ యానులు పర్వతరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారిని ఆర్. కిరిని గౌరింపవలసి, మంబలమున రెడ్డి ప్రాములు ఈ నెల 24 వ తేదీనవారము రాత్రి 7 గంటలకు లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారి పురమందిరమున ఖాళీ కోర్ స్వర్ణకంకణమును పారితోషికముగా కర్వెకు వెంకి యున్నారు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1923 సంవత్సరమునవంబరు నెల 22 వ తేది

గురువారము

ఉప్పు

సాల్పు శాఖవారి 1922-23 వ సంవత్సరపు రిపోర్టు ప్రచురింపబడినది. రిపోర్టు సంవత్సరమున జరిగిన గొప్పమార్పు ఎల్లరకు చెలిసియున్నది. ఉప్పు కన్ను మరిల రెండింతలు హెచ్చు చేయబడినది. 1923-వ సంవత్సరము మార్చి నెల 1-వ తేదీనుండియు, ఉప్పు కన్ను మణుగుకు రు. 1-4-0 నుండి రు. 2-8-0 లకు హెచ్చింపబడినది. ఇటీ హెచ్చుదల గూడదు దేశ మెటుల మొర జెట్టెనో, శాసనసభవారు ఉప్పుపన్ను నెటుల నిరాకరించిరో, రాజప్రతినిధిగారు దీని మంల నెటుల పునరుద్ధరించిరో, ఇందువలన సంస్కరణములపై దేశమునకు విశ్వాస మెటుల అంతరించెనో, వివరింపబడినది. క్రస్తుత సమయమున సంస్కరణములను కమ్ముకొని మితవాదపక్ష మంతరించుటకు, ఉప్పు కన్ను, కేసియానిర్దియము, లెక్కడుగ, ఛోడ్పడ నకుటకు సందియము లేదు. ఉప్పుకు తయారు చేయుటకు 1922-వ సంవత్సరమున కాల మనుకూలముగ నుండె నని రిపోర్టు చెలుపుచున్నది అన్ని ఫ్యాక్టరీల ను త్వరలోనే కనలు ప్రారంభ మయ్యెను. కాని, పద్ధత్యుధ్య పెద్దవానలు గురి యుటచే, లైసెన్సుదారులకు కొంతకష్టము గలిగెను. గంగాము విశాఖకట్టగమండలములో వర్షాధికత మువలన కనలు నెలవేటవయ్యెను. నివేదిక సంవత్సరమునందు 12,500,000 మణుగుల ఉప్పు తయారయ్యెను. ఈ మొత్తము మెనకటి సంవత్సరపు మొత్తముకన్న 500,000 మణుగు లధిక మయ్యెను. దిగుమతియైన మొత్తముతో కలిపి, 24,000,000 మణుగు లుండెను. 1923-వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలయందు 1,750,000 మణుగుల ఉప్పు విక్రయం పబడినది. ఇంత హెచ్చు మొత్తమును విక్రయించుటకు కారణము జూపబడినది. ఉప్పుపన్నును హెచ్చుకేసెదరని తలచి, వర్తకులు చాల సరకును కొనియుండిరట. ద్యూటీని విధించెదరని తెలిసి పుడు, ఏదేశము నందునుగను వర్తకులు సరకులను మండగనేగొని లాభమును సంపాదించు నెంచుట అసహజముగదు. ఇంగ్లండులో బ్రిటీషు గాల్ఫ్ కమిటీవారుగూడ ఏయే విస్తృతలపై సుంకములను విధింపవలెనో నితీవల విచారించిరి. వారుతమ రిపోర్టు నిచ్చుదు తయారు చేయుచున్నారు. కాని, క్రభుత్వమువారి రిపోర్టునందలి సూచనలను వివరముగ ప్రకటింపదలవలేదు. కారణమేమి? బడ్జెటుకు మాం దీ సంకెలు తేమోతము బయల్పడినను, కన్నులను దప్పించుకొనుటకు, ఏదేశ వర్తకులు మంగుగనే మేల్కొని, బ్రిటీషు మార్కెట్టును తమ సరకులతో పోటీవైతరని. క్రభుత్వమువారికి భయముగలదు. హెచ్చుపన్నులను విధించుటవలన ప్రజలెంత నష్టపడినను, వర్తకులు మాత్రము లాభమొందుట కెక్కుడు అవకాశములుగలవు. 1922-23 సంవత్సరమున, 1922 సంవత్సరము ఏప్రిలు 1 వ తేది

నాకన్న నరుకు 10,000,000 మణుగులు లెక్కవగ నుండెను. నివేదికవత్సరమున 45 పెంటరులలో ఉప్పు తయారు చేయబడినది. గంగాముజిల్లా ఫ్యాక్టరీలలో తయారయ్యెడి ఉప్పును బెంగాలు మార్కెటులకు కంపు ప్రయత్నము విఫలమయ్యెను. కలకత్తాలోనికి విదేశపు ఉప్పును విశేషముగ దెప్పించుటయు, ఉప్పుధర లోకి తగ్గి యుండుటయు ఇందుకు కారణములని సూచించబడినది. చిన్నచిన్న ఫ్యాక్టరీలను కలుతావులందు నెలకొల్పుట, ఆ కమిగ విగుల నష్టదాయకమని, రివిన్యూభాగ్గవారి భిప్రాయపడుచున్నారు. ఉప్పును కలుపలకు సులభముగ పంపగల తావులందు పెద్ద ఫ్యాక్టరీలను కొన్నింటిని నెలకొల్పిన చాలునని తలచుచున్నారు. ఇందు కనుగూడముగ కొన్ని చిన్న ఫ్యాక్టరీలను మూసివేయ బ్రయత్నించు చున్నారు. మెనకటి తయారు చేసిన క్రభుత్వమువారిస్తాకు చాల నిలువ లోనుండెను. దీనిని కొనువారు కనపించరయిరి. లాభము లేకున్న మానే కొలదినష్టముతో నయినను ప్రాతసరుకును అమ్మివేయుటకు, బోర్డువారు తలపెట్టిరి. ఈ ఫందర్పమున ఉప్పుపన్నును హెచ్చించి పిమ్మట, ఉప్పుధర లెటులుండునో చూడవచ్చును. 1923 సంవత్సరము ఫిబ్రవరినెలనుండియే చిల్లర ధరలు హెచ్చు నారంభించెను. సముద్రమునకు దూరముననున్న జిల్లాలలో ధరలు త్వరలో హెచ్చును. సెంటలో మద్రాసు పడి అ 4-3 లయ్యెను. ఉప్పుపన్ను హెచ్చుగొనిదెలిసి, వర్తకులు ధరల మెక్కిమారుగ పెంచెరి. మార్చినెలలో ధరలు నిలుకడగ లేకుండెను. హెచ్చుపన్నును విధించెదరో లేదో యను సందియము వర్తకులలో క్రబలి యుండుటయే యందుకు కారణము. దేశమంతయు ఒకరిరాదని ఘోషపెట్టుచున్నపుడు, శాసనసభవారు ఉప్పుపన్నును హెచ్చుకేయరని, వర్తకులేమి తదితరులేమి తలచియుండురు. అంతియగాని సర్టిఫికెట్టు అధికారము నుపయోగించి రాజప్రతినిధిగారు ప్రజేచ్ఛును నిరంకుశముగ నిరాకరింతురని వీరనుకొనియుండరు. మార్చినెలలో నందుచే ఉప్పుధర విశేషముగ బెరుగక పోయెను. జనసామాన్యమున కంతకును అత్యవసరముగ ఉప్పుపై హెచ్చుపన్నును విధించి, బడ్జెటు లోటును పూర్తి చేయనెంచుట, ఎంత ఘోరమో కనుగొనవచ్చును. స్వపరిపాలనము లేనందువలన గలిగెడి యనర్థము లింత స్పష్టముగ నిదివరకెన్నడును గనుపింపలేదు. స్వపరిపాలనావశ్యకత ప్రతివారికిని చక్కగ బోధపడియుండును. ఎంతటి ప్రబోధము గావించినను యింతటి ఫలము గలుగదు. ఉప్పుపన్నును గురించి మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి మేని వ్యాఖ్యానము శ్రేయోగోపి యాశీర్వాదమువారికి తీవ్రముగ నాశాభంగము కలుగ గలదు. ప్రభుత్వమువారు రిపోర్టును రికార్డు మాత్రము చేసిరి. ఉప్పు తమకు సంబంధించిన శాఖ గాదని తలచి వీరు వదలివైచిరేమో తెలియదు. కాని ఉప్పుపన్నునుగూర్చి ఎట్టి యభిప్రాయ మిచ్చిన ఏమి నష్టము గలుగునోయని వీరు తలచిరేమో. మద్రాసునుండి శ్రేంచిత్రభుత్వమునకు తిరువాన్కూరు దర్బారుకు, కలకత్తాకు, సింహళమునకు, బేహారు ఒరిస్సాలు, మధ్యరాష్ట్రములు, నైజాము పరగాణాలు, మైసూరు, కూర్గ మొదలగు ప్రాంతములకును ఉప్పు రవాణా చేయబడినది. చెన్నరాజధానిలోను అందలి స్వదేశిసంస్థానములలోను గలిసి, ఒక్కొక్కరికి 21 పౌండ్లు ఖర్చయినటుల అంచనావేయబడినది. ఇకముందునుండియు విదవారలు చాలినంత ఉప్పు దిగుట కవకాశముండదు. నివేదికవత్సరమునకు సాల్పు రివిన్యూ

155 లక్షలకుపైగ ననుకూరినది. అంతకుపూర్వము వత్సరమునకు రివిన్యూ 16 లక్ష లధికమయ్యెను. మార్చినెలనుండి ఉప్పుపన్నును హెచ్చుకేసినను, రివిన్యూ విశేషము వృద్ధిగాలేదని నివేదిక చెలుపుచున్నది. క్రస్తుత సంవత్సరమునందు రివిన్యూపై ఎటులున్నదో తెలియదుగాని, ఉప్పుపన్ను హెచ్చుదలతో బాటు రివిన్యూగూడ అంతటి హెచ్చుదల జూపునని ఎంచ విలులేదు. ఏలనన, హెచ్చుధరలనభరించజాలని బీదలు, వాడుకలో మెనకటి మొత్తమును తగ్గించుకొనుట సహజము. ఉప్పుపన్ను హెచ్చుదలవలన, రాబడిలో విశేషాభివృద్ధి లేకుండుచో, దీనికయోజనము రెండందములను చెడును ఉప్పుశాఖకింద 48 లక్షలకుపైగ ఖర్చయ్యెను అంతకు పూర్వపు వత్సరమునకన్న 4 లక్షల ఖర్చు తగ్గిపోయెను. ఈ తగ్గుదలకు సిబ్బందిని తగ్గించుటయే కారణమని సూచింపబడినది. సాల్పునెలముల మొత్తమ మిద 166.149 టిలో నేరస్థులను కనగొనిరి. వీరిలో 133 గురుపై విచారణ జరిగెను దాదాపుగ నన్ని కేసులలోను శిక్ష విధించబడెనట. సాల్పుకేసు లన్నిటిలో శిక్షలను తప్పక విధించుట సామాన్యమయినది. మేజిస్ట్రేటులు పేరుక్రవర్తింపరు. మద్రాసు డిపోలోని బంట్రోతులు నిద్రమత్తులగుటచే, వారియందు నలిపురుగులు గలవని ఎంచి మద్రాసు హాస్పిటలుకు చికిత్సకై బుపిరట. కాని, ఎంత చికిత్స చేసినను వారి నిద్రమత్తు వదలలేదట. సాల్పుశాఖాధికారుల తెలివితేటల నేమని కొనియాడవచ్చును! సాల్పు రివిన్యూ కనులు విషయమై ఫిబ్రవరి చివరభాగములో కొందరు అధికారులు, చేమదగినంత సహాయము చేయలేదని, రివిన్యూభోర్డువారు నేర మారోపించుచున్నారు. ఉప్పుపన్నును హెచ్చించుట, సాల్పు అధికారులకు గూడ దుచింపలేనా యేమి? సాల్పు అధికారులపై విధించబడిన శిక్షల సంఖ్య 1251, 100-కి 15 మందికి శిక్షలు విధింపబడినది. ఇంతకు పూర్వము వత్సరమునకన్న శిక్షలు తగ్గుదల జూడెనట. నాకరులపై విధించబడిన శిక్షలకు, సెలవుదీసి కొనకుండ వెడలిపోవుటయు, గార్డుద్యూటీలో నున్నపుడు నిదురించుటయు, ముఖ్య కారణము లని చెలుపబడినది. నిదురిమత్తును సాల్పు నాకరులనుండి వదిలించుటకు మెదట శిక్షలు విధింపబడినది. కాని క్రయోజనము లేక పోయెను. పిమ్మట వైద్యాలయమునందు చికిత్స చేయబడినది. కాని లాభము లేకపోయెను. ఇక వేరొకమార్గ మేదయినగలదో లేదో తెలియదు. ఈసంగతిని విచారించుట కొక కమిటీ నేర్పరచిన బాగుండును! ముప్పదితోమ్మది మంది ఆఫీసర్లు రాజీనామా నిచ్చిరట. ఆరోగ్యము లేకుండుటయు, సాల్పుశాఖలో సభివృద్ధి గాంచుటకు మార్గము లేకుండుటయు ఇందుకు కారణములుగ సూచించబడినది. మొత్తముమిద సాల్పు శాఖపై ప్రజలకే గాక, అందలి యద్యోగులకు గూడ అభిమానము లేదని పొడగట్టుచున్నది. ఉప్పుపన్నును హెచ్చు చేయుటవలన, ఈశాఖపై ప్రజలకు మరింత వెగటు గలుగవచ్చును.

“నాగపురమునకు మరలుడు”

మరల నాగపురమునకు మరలుడని, కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులగు మహాత్మాదానిగారు సలహానిచ్చుచున్నారు. ఈ సలహానే, సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు కర్నూట రాష్ట్రీయ సమావేశములో బలపరచిరి. కాంగ్రెసు సమాధానమును బలపరచిన హిందూపత్రికయు, బొంబాయి క్రానికలు పత్రికయు, దీనిని మనస్ఫూర్తిగ సామోదించుచున్నవి. బీజాపురమునందు జరిగిన కర్నాట

రాష్ట్రీయ సమావేశము, గాంధీమహాత్ముని దౌర్జన్యరహిత సహాయ నిరాకరణ కార్యక్రమము నందు గాఢవిశ్వాసమును వ్యక్తపరుచుచు, స్వరాజ్యమును సంపాదించుట కదియే ముఖ్యమార్గమనియు, శాసనసభలతో జోక్యము గలిగించు కొనక కాంగ్రెసు సభ ఇకముందును మెలగవలయుననియు, తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానము చాల ముఖ్యమయినదనుటకు సందియములేదు. నాగపురపు కాంగ్రెసునందు తీర్మానింపబడిన రీతిని ప్రజలొందించియున్నచో, స్వరాజ్య మీసరికి సిద్ధించి డిడి. గాంధీమహాత్ముడి పరికి ప్రజల మధ్యనుండెడి వాడు. కాని గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహము నకు జనిన దాడిగ అంతరాయము లనేకములు తటస్థించెను శాసనసభా ప్రవేశముగూర్చి తీవ్రవివాదము చెలరేగెను. గయా కాంగ్రెసుసభలో స్థినిర్ణయము జేయబడిన పిమ్మటనయినను, వివాదము లంతరించి యుండవలసినది. కాని, మరల వివిజృంభింపసాగెను. ఇరు ఐతములవారికిని సమాధానము గుడుర్చుటకై, ప్రత్యేక సమావేశము డిల్లీలో జరుగ నవసరము గలిగెను. స్వరాజ్యపక్షము తన యిచ్చవచ్చుటల ప్రవర్తించుటకు సంపూర్ణావకాశ మీయబడెను. బహిష్కార ప్రచారము నలుకకుండ, రెండవ పక్షమువారు నిరోధించబడిరి. ఎన్నికలు నెమ్మదిగ గడిచిపోయినవి. కాంగ్రెసుపై ప్రజల కత్వంతాభిమానము గలదని, స్వరాజ్యపక్షమువారి విజయము చెప్పకనే చెప్పుచున్నది. ఎన్నికల తొందర లంతరింపజే, కాంగ్రెసుపై ప్రజలకుగల దృఢ విశ్వాసమును వృధాబోసియక అది కార్యరూపము దాల్చునట్లు జేయవలసిన భావ మెల్లరపై నిలచి యున్నది. ప్రస్తుతసమయమున ఏమాత్రము అజాగ్రూకులై యున్నను, ప్రజలు సహకారము నందు మరల లగ్నమగుట కవకాశముగలదు. సహాయ నిరాకరణధర్మమును కొనసాగించవలెనని కాంగ్రెసులోని ఉభయపక్షములువారును అంగీకరించుచున్నారు. శాసనసభలలోను వెలుపలను గూడ సహాయ నిరాకరణమును కొనసాగించ నీలుగలదని స్వరాజ్యపక్షము వారి విశ్వాసము. వెలుపలమాత్రమే సాధ్యమగునని రెండవ పక్షము వారి యుద్దేశము. ఇట్టిస్థితిలో, మహాత్ముని యదృష్టమంతరించి, సహాయ నిరాకరణ స్థానమును సహకార మాత్రమింపకుండుటలు జూచుట ఎంత యవసరమో తెలుప నవసరము లేదు. నాగపురపు కాంగ్రెసు విభానము నందు, నిర్మాణకార్యక్రమము అగ్రస్థానము వహించెను. దానిని దీక్షతో నిర్వహించుట కిరుపక్షముల వారును వెలుకముం దాడక కృషి నలుకవలసి యున్నారు. నిర్మాణకార్యక్రమమును తాము నిర్వహించెదమని స్వరాజ్యపక్షనాయకు లిదివరకువాగ్దానము జేసిరి. ఆ వాగ్దానమును వారు నిలుపుకొనుట యవసరము. కేవలము ప్రకీర్తనములవలననే స్వరాజ్యము సిద్ధించునని, వారయినను దెలుపుటలేదు. నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహింపక తప్పదని వారును యెప్పుకొందురు. కాకినాడ కాంగ్రెసుసభ సమావేశించుచున్నది. ఈలోపుగ కాంగ్రెసు సంచలనము మరల విస్తరింపవలయును. మాటలతో సంతక బనిలేదు. ప్రజల యత్నాహము కార్యరూపము దాల్చవలయును. గాంధీమహాత్మునిపై గౌరవవల్ల జూపుట కింతకన్నను మార్గములేదు. మహాత్ముడాలీగారిని కాంగ్రెసుసభకు ప్రజల తేకగ్రీవముగ నధ్యక్షునిగ నెన్నకొనినపుడు, వారు చెలిపిన పలకాను అనుసరించుట ధర్మము గాదా? మహాత్ముడాలీగారిని గౌరవించుటకును, కార్యదీక్షయే ముఖ్య

సాధనము. ప్రజల లిటీవల కొంతవడి విశ్రాంతి ననుభవించిరి. నాయకులు కారాగృహములకుజనుటతో బాటు, ప్రజలును తమ గృహములందు నిదురించిరి. ఇంతవరకు అనుభవించిన విశ్రాంతితో సంతృప్తి జెంది, ప్రజల లికమీద వ్యవసాయపరాయణచిత్తులై మెలగవలయును. జయలు లో చాలకాలము విశ్రాంతి ననుభవించితి ననియు, ఇక తమకు విశ్రాంతి యక్కర లేదనియు మేకతాలిగా రిటీవల హెచ్చరించియుండెరి. అట్టి భావమే ప్రజల నావహింపవలయును. గాంధీమహాత్ముడు కష్టములో నుండ, ప్రజలు నిర్వాహితులై యూరకుండుట పాడిగాదు. కాంగ్రెసుసభము లన్నిప్రాంతములందును మరల చలనముజూపి, నిర్మాణకార్యక్రమమును త్వరలో బూర్తిచేసి చరితార్థత గాంచుగాక!

సంస్కరణముల లోపము

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ఆశాభంగకరమనియు, అసంపూర్ణమనియు, అసంతృప్తికరమనియు, అమృతసంఘలో జరిగిన కాంగ్రెసుసభ నిరూపించెను. పిమ్మట కలకత్తాలో జరిగిన సభలో సంస్కరణములు నిరాకరింపబడెను. కాంగ్రెసు సభవారి అంచనా సరియైనదనియు, వారి యభిప్రాయమునందు విరుద్ధమేదియు లేదనియు పిమ్మట రుజువయ్యెను. సంస్కరణములను కొనసాగింప నెంచినమితవాడులు నైలము స్వానుభవము మూలమున యీ సంగతి సంగీకరింపవలసి వచ్చెను. నేడు ఉన్న తాధికారులే యీ సంగతి సంగీకరించెడి స్థితి యరుదెంచినది. అధిక సభ్యుల సమావేశములో ముచ్చటించుచు, రాజకీయ విషయములందువలె అధిక విషయములందు సంస్కరణములు దూరమూలించింపలేదనియు, అందుచే క్రొత్తమార్గముల నవలంబించవలయుననియు, ఇండియా ప్రభుత్వపు అధిక శాఖాధ్యక్షులగు సర్ బేసిల్ బాకేలుగారు బలికిరి. రాజకీయ విషయములందు సంస్కరణము లేలుల లోపభూయిష్టములో దెలువనక్కరలేదు. సర్ బేసిల్ బాకేలుగారు రెంత జెప్పినను, ఈ లోపములను కష్టపూర్వము పీలులేదు. అధిక విషయములందు పెక్కులోపములు గలవని బాకేలుగారు వారంతట వారే యుప్పుకొనుచున్నారు. సంస్కరణ శాసనము లోపభూయిష్టమని జెప్పినపుడు ఆగ్రహపూరితలయిన యధికారులు తమకు సంబంధించినంతవరకు సంస్కరణములు కొరగానివని అంగీకరించుచున్నారు. అధికపు ఏర్పాటులు బాగుపడలేదని అధికసభ్యుడును, సర్వ సులకు సంబంధించిన ఏర్పాటులేమాత్రము తృప్తికరముగ లేవని సర్వను ఉద్యోగులును మొరజెల్లుచున్నారు. అధికపు లోపములను వెంటనే తొలగించుటకు ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. సర్వను యద్యోగుల జీతములను హెచ్చుజేయుటకై, పల్లికుప్పెస్సు కమీషనుగూడి విచారణ నలుపుచున్నది. ఉద్యోగు లిటుల ఎవరి లాభములను వారు జూచుకొనుచు సంస్కరణముల లోపములను బయల్పరుచుచున్నను, ప్రజలకు సంబంధించినంతవరకు మాత్రము సంస్కరణములను మార్పుట కేమిను బూనుకొనుటలేదు. పదిసంవత్సరములలో పల మార్పు జరుగవలయునని ప్రజలడుగుట దోషమగుచున్నది. సంస్కరణముల నిక్కడ కొంచెము అక్కడ కొంచెము మార్చిన లాభమేమి? ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి అంతను ఒక్కవరి మార్చివైచి, స్వపరిపాలనమును ప్రసాదించుట రాజస్థితిజల ధర్మము. అందుకు మారుగ ఇక్కడ నొక అతుకును, అక్కడ నొక అతుకును చేర్చుటవలన, సంస్కరణములు మరింత వికారరూపము దాల్చు

చున్నవి. అధిక వేతనముల బడసిడి సీవిలు సర్వీస్ ఉద్యోగుల కష్టములు ముందు దీరవలయుననుటయు దుర్భర కష్టముల ననుభవించెడి ప్రజల సంగతిని విచారించక పోవుటయు జూడ ప్రజలు తమ ముక్తిని తామే సాధించుకొనుట యత్యవసరమని తెలుచున్నది. ఇతరుల సహాయమై నాథారపడియుండకొలదియు, వారి మనోరమిషాడేరక స్వరాజ్యసిద్ధి వెనుకకు బోవుచుండుక శిశ్చయము.

స్థానిక వార్తలు

ఆధుంధతీయ మహాసభ:— వైభవ కాంక్షనంభ నవాడ 15 వ తేదీ ఉత్సాహమునాడు వడగాను కాకనది తుమరల నియమింపబడిన ఎల్. సి. గురుస్వామిగారిని అధికండియటై సమావేశమైరి. కమలారక పెరవేల్పవండులకై గగర్నర గారిని అధికండించు తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

విశాఖపట్టణమునకు తింతివార్తలు:— విశాఖ పట్టణమునకు ఆరుట్టుపట్ల గామములను తింతివార్తలు చేరటకు చాల అవస్థమగును. తింతివార్తలను తింపు వారిపూచీమీదనే తింతివార్తలుపుచ్చుకొనుటకుగా తింతికార్యాలయమువాడు పూచీపద రని చెప్పితిరి తింతికార్యాలయాధికారి మాట తెలిపెను.

తిరువల్లి క్షేత్ర సంగీత సభ:— తిరువల్లి క్షేత్ర సంగీత సభ 1 గృహమున, రుక్మిణీకల్యాణం నాటికా కాలక్షేపమును తుంభకొణము వాస్తవ్యులు (బి. కె. వెంకటరమణ శాస్త్రిగారు 24 వ తేదీ కనివారమునందు జరిపెదరు. ఆదివారము 25 వ తేదీ సామంతము 4-15 గంటలు దెప్పగూరి వాగరత్నంగారి పాటకచేరి జరుగును.

ప్రయాణములు:— చెన్నైలో హోటల్ స్వామి మార్పులలో నొకరగు హోటలులు జన్మింపకొట్టు బ్రాహ్మణులు ఇండియాను బాధకమిటీలో చేరుటకు నిన్ని రాత్రి జూ.బాయికి బయలుదేరిరి. చెన్నైలో పోలీసు కమిషనరుగా పనిచేసిన జే. డి. దబ్బ్యు - ఫిల్మరుగారు సెలవుమీద నిండ్గాండునకు పోవుటకు నిన్ని రాత్రి బొంబాయికి బయలుదేరిరి.

కామనాడు రాజాగారు నిన్ని రాత్రి తిరువన్నావరెండు బయలుదేరిరి. (ఆ. వె)

మంత్రిపక్షము: బ్రాహ్మణేతర ప్రత్యర్థులు:— దాక్షిణి సి. ఎ. కే. మొదల్యార్, రా. బి. డి. ఎ. యంతింగం శెట్టి, సి. ఆర్. రెడ్డిగారూ బ్రాహ్మణేతర పక్ష సభ్యులందరకును యట్టుప్రాసిరి:— ప్రస్తుతమంత్రిపక్షముకు బ్రాహ్మణేతర పక్షుల తేర్పడుటకు కాలము కష్టమని మేము దలచెదము.

మీరు మాతో నేకీభవించునెడల, అందుకై యే గృహులకేయిటకు 25 వ తేదీ ఆదివారముసామంతము 8 గంటలకు పెరే, రెండల్పగోడ్డులోని సెంట్ గృహమున సమావేశము కావలయునని కొరుచున్నాడు.

చెన్నైలో అన్నదాన మహాసమాజము:—

కార్యదర్శిగారు యట్లు ప్రాయశాస్త్రము:— అక్టోబరు మాసమునందు యాదిగుట అన్నదానములు యాదు నిమిత్తమై నిజవమున్న మొత్తమునల్ల వచ్చుచున్నో జరిగినవి. కలవలయెతిరావలె తాయారమ్మగారి పేరున 6 గురికి వై. రాజమన్నుగ చెట్టిగారు 12 మందికి, మ.కాయల వచ్చుచెట్టి 24 మందికి, ఎం. తిరువేంగడ మొదలియూ 12 మందికి టి. సంజెయూలు చెట్టిగారు 6 గురికి కోటి సంకెంపంలు చెట్టిగారు 24 మందికి తిన్న సంజెయూలు చెట్టిగారు 6 గురికి, వై. ను. బ్రహ్మణ్య చెట్టిగారు 6 గురికి, కారలపాటి రామానుజస్వామిగారు 20 మందికి, బి. సరసి:చూలు చెట్టిగారు 10 మందికి, వై. తంగల్యరాజు చెట్టిగారు 12 పి. సి. మరీశప్ప చెట్టి గారు 100 మందికి, మ. కామాక్షమ్మగారు 6 గురికి, ఎ. ఎ. రా. బస్వామి చెట్టిగారు 20 మందికి, వాల్మీల నుబ్బుమ్మగారు 24 గురికి, జి. మునిస్వామి చెట్టిగారు 10 మందికి, ఎ. రా. మర్వామి చెట్టిగారు 12 మందికి.

రంగూను, నవంబరు 21:— రంగూను విశ్వవిద్యాలయ
పట్టప్రవాససభ నిన్న జరిగెను. అందునందలి ఓరియంటల్ కాలేజీను
పాఠశాలకు నబంధించిన కారర్ ఒట్టోబ్బాగ్గాడి కాలేజీను
అక్కలియ్యిడిగి (గౌరవార్థము) యొనగబడెను.

చెన్నపురి బజారుదరలు

నవంబరు 22-వ తేది గురువారము

1) ధాన్యములు

వరిదానం రూ 1-3 రు 45.0-0 మొదలు 55.0-0 వరకు

Table with 4 columns: Item, Price, and other details. Includes items like rice, wheat, etc.

2) వజ్ర ధాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Price, and other details. Includes items like gold, silver, etc.

3) నూనె వస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Price, and other details. Includes items like oil, ghee, etc.

4) చిల్లర వస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Price, and other details. Includes items like sugar, salt, etc.

5) ఇనుము

Table with 4 columns: Item, Price, and other details. Includes items like iron, steel, etc.

6) లోహములు

Table with 4 columns: Item, Price, and other details. Includes items like copper, brass, etc.

7) రంగులు ఆలివరైను

Table with 4 columns: Item, Price, and other details. Includes items like paint, oil, etc.

దంతమారము - కండ్ల పోటు తీపులకు

మంచిపొడుము చక్కని డబ్బీ 1-3 అణాలు 0-2-0

శుభ్రతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

వృత్తాంతలేఖలు

ముమ్మడివరం

శ్రీ సూరేశ్వర పుస్తకభాండాగారము

ది 2-11-28 తేది శనివారము మా ముమ్మడివరం గ్రామ... (Main text of the article)

విలూరు

సీతారామాంజనేయభమాజమువారి

సారంగధర ప్రదర్శనము

(మా ప్రత్యేకవిలేఖరి)

నిన్నటిరాత్రి (19-11-28) విలూరు శ్రీ సీతారామాంజనేయ భమాజము వారు ప్రదర్శించిన సారంగధర ప్రదర్శనమును చూచుభాగ్యము కలిగింది.

లోకమయహర కస్తూరిమాతలు

ఈ ఆమాల్యదైన మాతలు మొదటిరకం కస్తూరి, కంఠమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అతిగుణకారలగు వనమూలికలు చేర్చి రాయగోదయబడినది.

సారస్వతానందం:—రక్తకృద్ధి, బుద్ధివ్రణాదిని, భావకక్తిని హెచ్చించును. బుడ్డి 1 కి ధర రు 1.0-0.
బాలసుఖోదయ:—చిన్నపిల్లలకు బావిచ్చు దివ్యద్రవము. తీపుగానందును. గణ మధ్యకర్పూరము 0-12-0.

పురుష: యును శుభ్రము రావుగా చోసను గారు మను న సా కూడ అన్న? తేది 5 స్థలము

ప్రవేశము ఆయన బాలభార్యయందుగల బలవెడి ప్రేమపూర్వములగు సీతభావములు అన్యోన్యభావములు పరమాత్మ చిత్తయగు చిత్రాంగిణి గజబగము ప్రతిఫలయములు మృగయాదియై యరణ్యములకేగ దుపసిన రాజుగారి ఆజేవనము ప్రేమితులను రసతర్పణల గావించినవి. అపిమ్మట సారంగధరుని పారావరభేదమును చిత్రాంగిణి గూర్చును ప్రవేశించుటయును మున్నగు విషయములు ప్రస్తుతము లేనవి.

మొత్తమునైన కదర్పకాలమునందు రాజసరేంద్ర సారంగధర భూమికల ధరించినవారి భావ గానాది ప్రదర్శనములు మిక్కిలి వృద్ధిగలవి. సాధారణ పరిస్థితులయందు చిక్కి బాజుతో మామూలు మనుష్యులకెందులూ నాగరాజరావు గారు కృత్తరాజభూమికను ధరించినపుడు సర్వవిధముల శృద్ధతను కనబెట్టిన గతిగిరి. ఆ భావములు ఆ ఆయోజనములు అసంభావనా క్రమము ఆ యభినయము నామట్టునవనావ అత్యంత విస్మయమును కలిగించినవి. కేరలము అగవదియొడ్డు నింపిన పృథ్వీదేవుని పించివారు. ఇతడు సారంగధరప్రాకృతమును ధరించి సూర్యవారా యణరావుగారు అపరాధిగా రాజకర్తైనందు కథాస్థానమున ప్రవర్తించిన హాస్యభావములు అత్యంతము కర్ణనాశితములు. నులు దిప్యభరించినవారు కూడ చక్కని అభినయించి. కాని మతే కొంత భావాభినయములు ఉత్తేజావరినితీయును ఉండే వందచదుకొందును. అభియోగ విచారణ సందర్భమున అనుసరించిన ఫక్కిల ఆర్యవాగవికతను నూచించిందిగాలేదు. మొత్తమునైన పీరు భాతీప్రదర్శన కృత్తరాజభూమికను గలవారు. కాని సంగీత వ్యాపారమును కొంత శిక్షించిన రక్తి కట్టగలవని భావము. ప్రదర్శనకళయందు అగ్రస్థానము వహించుకలసిన ఈ సమాజము వారికి నాదోక మనవిగలక. సీమలను క్రద్యంచుటలో శేమి వైపధ్యములను విరచించుటలో శేమి జాతి జాతికు నూచించు పరిస్థితుల నిటువైని కొంచెముక గమనింప దగునని మఃవి చేసికొందును, ఇందులకు సమాజమువారు కనిపించుచునగాక, అభియోగ విచారణకాలము సందలి శ్వాసవాదల వేమములు ఇట్టిటి అంగ సుప్రదానము వారిని కాని ప్రాచీనకాలయందలి కర్ణహారములను విచారించువట్టుల ఇది సర్వవా అగ్రస్థము. అయితే ఈ మార్పు గ్రంథకర్తదో క్రదర్పములలో తెలిసిన గానక స్పష్టముగా చెప్పటకు వీలుండదు. మొత్తమునైన నాటకమును సుయోగ్యముగా ప్రదర్శించిన ఈ సమాజము వారిని మిక్కిలి అభినందించెదను.

సురతిద్రావకము

సీసా 1-3 నెల రూ. 1-0-0 వి. పి. రూ. 1-4-0.
మాత్రద్వారమునండి విషద్రవము మూత్రనాళము వరకు జోయి అక్కడ చిన్నపుడు అగుటవలన శరణోగము ఏర్పడును. ఇది అంటురోగము బకరివలన వరి బకరికి ఏర్పడును దీని వలన సంతానము కలుగుటకు భంగము రావచ్చును. దీని ముఖ్య లక్షణములు. మూత్రము వెడలుగపుడు పోటు మంటలు, మూత్ర త్వారమునండి తెల్లటిగాని, ఎర్రటిగాని, పచ్చటిగాని, చీమ వంటి ద్రవమువెడలుట, పో అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

గింప దీక్షా తారాధనము. - ఆత్మకూరు.

కృష్ణా జిల్లా గన్నవరం తాలూకా, ఆత్మకూరు గ్రామము నందు గింపదీక్షా తారాధన కుక్కనమి శివరాత్రునందు సమర్పించు ప్రజలకు ప్రహ్లాద శ్రీ. డి. జె. మ. కోటిశ్వరశర్మకాన్తుల వారి ఆధిపత్యమున శ్రీ. సీతారామశర్మ పాఠశాల గారి కృపాబలమున తరమహంస, శ్రీ చిదానంద సరస్వతి యతిశిష్యుల వారి గింప దీక్షా తారాధనము జరుపబడెను.

గుంటూరు, బెజవాడ, గుడివాడ, తెలహోలు, అమలక, బండర, ఏలూరు మొదలగు గ్రామములనుండి పలువురు స్వధర్మానుష్ఠాపకులు విచ్చేరిరి. ప్రాతఃకాలమున గురుపాదు కాళీమేళము కడర్చుచు పవిత్ర శ్రీ మేధా దక్షిణామూర్తి మహామంత్రోపాసనానాం భూతమగు హోమమునకు ధ్యానము చేసి శ్రీగుర్వారాధనయు బ్రాహ్మణసమారాధనయు జరిప బడెను. పాఠశాలము ౪ గంటలనుండి ౬ గంటలకు శ్రీయతి కోటిశ్వరశర్మ కాన్తులవారు, స్వస్వస్థానమున కర్మానుష్ఠానాశ్చర్యము గురించియు నివృత్తిప్రతిమార్గవ్యయమును గురించియు నియోగములతోపాత ప్రాశస్త్యమును గురించియు సుప్రమాణముగా ఉపన్యసించిరి. ఉపన్యాసంతోముందు శ్రీవి తానంద సరస్వతీవిద్యాలయము అనుపేరుతో స్వసంఘములకు వేదకారస్యాత్మసాహిత్యములను బోధించుటకు ఒకపాఠశాలను సంస్థాపించుటకు బ్రహ్మశ్రీ పరమేశ్వర కోటిశ్వర శర్మగారు తమ స్వగౌరవమును వీలవల్లి గ్రామమునందు రెండువారముల పల్లపు భూమిని ఆయిదువందల గజముల నివేశనమునకు ఉపాధ్యాయుల వారు నికసిండుటకు ఇచ్చుటకును ఆస్థలమునందు ఇల్లు కట్టించి ఇచ్చుటకును రెండువారముల పల్లపు భూమియందు తన్నెడి భాగ్యములను ఉపాధ్యాయులవారి కుటుంబ సంతతుల జరుగ నీవో కొంతదీక్షాసహాయమును చేయుటకును ఆనందముతో సభయందు వాగ్దాన మొనర్చిరి. ఇట్టిమహాత్మాగ్రామమునకు కాళీశత దాన మొనర్చిరి. ఇట్టిమహాత్మాగ్రామమునకు కాళీశతదాన మొనర్చి నందుకు భజించు శ్రీ కోటిశ్వరశర్మకాన్తుల మిశ్రులి కొని యాడిరి. పాఠశాలా సంస్థాపనకు విద్యార్థుల అక్షరశక్తి తగు యేర్పాట్లను నిర్వహించుటకును స్వసంఘములతో సహజ విరళణియరక్షణకు వల్లి ప్రోత్సాహ మొనర్చి విశేషభూమిని యేర్పరచుటకును ఈ దీక్షా సదహరించిన వారు సంఘముగా యేర్పాటుయిరి.

౧. బ్రహ్మశ్రీ చోళవరపు శేషరాజు పంతులవారు సంఘాధ్యక్షులు, ౨. శ్రీ వైద్యార్యైతముత మతస్థాపనము, కోటిశ్వర శర్మ కాన్తులవారు, ౩. గుడిపాటికల్పయ్యగారు, తెలహోలు, ౪. నందూరు దుర్గా మల్లిఖార్జునశర్మపంతులవారు గారు వీరవల్లి, ౫. తుర్లపాటి వెంకటాచలమూర్తి రామశర్మపాఠశాల గారు పామర్రు, ౬. నందూరు జానకిరామపాఠశాలగారు, మొఖాసాదార్ అరుగోలను, ౭. పరమేశ్వర కోటిశ్వరశర్మగారు కరణం, వీరవల్లి, ౮. గుడిపాటి విశ్వరాధశర్మగారు, తెలహోలు, కార్యదర్శి, ౯. నందూరు వీరభద్ర శర్మగారు, అడివిశెట్టిలం, ౧౦. ఇరువల్లి బ్రహ్మనందశర్మ పాఠశాలగారు, ఇరువల్లి అనంతమునబట్టి ప్రోత్సాహకులుగా నుండువారలను సంఘాధ్యక్షులగా చేర్చుకొనుటకు వైసంఘమువారి కనుజ్ఞానమునందు, పరమేశ్వర కోటిశ్వరశర్మగారు తాము చేసిన వాగ్దానము ప్రకారము భూమిని నివేశనమునకు శ్రీ చిదానందసరస్వతి విద్యాలయము నకు, విజ్ఞప్తిచేసి పవిత్ర కార్యక్రమమును ప్రారంభించుటకు నిర తరుకొనడమైనది. సభకు విచ్చేసిన స్వసంఘములలో ఈదిగు నుదహరించినవార లుండిరి. బ్రహ్మశ్రీ తలంకు ముజుమ్మియ్యం పంతులవారు, కానుకొలను అప్పారావుపంతులవారు, నందివాడ ఆనంద రామకాన్తులవారు, వెంకట్రాగడ, వెంకటకృష్ణశర్మ పాఠశాలగారు, కలవల్లి వెంకటకృష్ణశర్మ పాఠశాలగారు, నందూరు శివరామకాన్తులవారు, కామరాజు శివరాజుగారు.

ఈ మొదలగు స్వసంఘములు ౬౦ మంది ఉండిరి. అట్టి రాజు హనుమంతరాధ్యక్షులతోపాత తాము వ్రాసిన కర్తవ్యము లకు ఆచరింతు నూర్వవారాణామకాంక్ష, తేలికపుడెరికాక్షుడు ప్రభృతము వ్రాసి కవితవర్ణములను చదివి సభకు ఆనందమును ద్వరి. సభాంతమున అమలకలను మొఖాసాదారులకు నందూరు జానకిరామ శర్మపాఠశాలగారు, కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుకు నమస్కరించు జరుగబోయెడి శ్రీగురువులవారి గింప దీక్షా తారాధనను తమగౌరవమునందు తాముస్వయముగా అన్నిభువులను భరించి జరిపించుటకు ఆహ్వానించినందున, ఆనందముతో వారి యాహ్వానమును అంగీకరింపబడెను. సభాధ్యక్షులగు శ్రీ శేషరాజు పంతులవారు ప్రోత్సాహకరములతో తమకుగల స్వసంఘాధి మానమును నూచింపుచు, స్వధర్మపరత్వము లగు శ్రీ. డి. మ.

దేవాంగమహాజనుల కొక విజృంభ

ఈవిజృంభ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ముగిసినది. ఆకాశపు సోమ శేఖరం గారిచే ప్రాయశుద్ధి వ్యాసము దేవాంగసోదరులందరు చదివియున్నారు. కాంగ్రెస్ మహాసభసమయములోనే దేవాంగ మహాజన సభ జరుపుటకు ప్రయత్నింపవలసివడిగా వ్రాసినదిగా వ్నారు. కాని, యిచ్చుట దేవాంగసోదరులలో సభల విషయము వల్లువలతో నిర్వహించబడినది. ఇప్పటికి బయటపెట్టలేదు. మన జాతీయులలో విద్యాభిమానము బహుకొద్దిగా నుండుట ప్రకటన యిప్పటివరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ మన సభకు జరిపి సంఘసంస్కరణము చేయు ప్రయత్నములు చేయవలక పోయి, మనజాతీయసోద రులను ముఖ్యముగా కోరుకొని ఏమనగా ఆంధ్రప్రదేశ్ మన (వతి దేవాంగసోదరులు కలిసి యాజాతీయులు ఆనందరి వత్సృష్ట వత్సానికి తీసికొని రావలెననెడి పట్టువలతో ప్రయత్నము చేయు గలండువారు ప్రోత్సహించువాడను. మనలో మనము సంఘభావ మతో ఏకాభ్యుదయ చేసినను జరిగితిమను. మనజాతీయయొక్క కారకశక్తి, విద్య, నైతిక మొదలగు, పట్టుబాటులు ఏకైకము కొనుటకు మనకు ప్రయత్నింకలేదోయినచో తదితరజాతీయులు వచ్చి లేవనెత్తగలరా? అది యోచించును. మన ఆంధ్రజిల్లాలో గోదావరిజిల్లావారల కొంత విద్యా గౌరవములు గలవారలు అని పేరుపొందియుండుటయేగాని యింతవరకు జాతీయుల విష యమై తగుప్రయత్నములు చేయుటకు సిద్ధపడిన వారలు లేరు. ఇటుల మూలభూమితో యుండినంతకాలము యాజాతీయులు మేల్కొనకలగు. ఇదివరలో ముగిసిన దొంతకెట్టి వాగ్ కోర్కెరాలగారిచే ముదానులో స్థాపించబడిన దేవాంగ వ్యతి అనెడి వ్యతికను నిలుపుటకై నక, జాతీయులకు క్షేత్రాలక పోవుట నిరాశిగురమగు విషయము. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మన జాతీయులు సంఖ్యకు 20 లక్షలువైగా నుండియు ఆ ప్రతిభ 20 వందా దారులకూడా చేరజాలక ఆ ప్రతిభను నిలిపివేసిరి. మన జాతీయ యులలో విద్యాభిమానము యింకా బయటపడక పోవుటయే కారణము. ఇప్పటికి అయినను నిరాశలో నుండక యాజాతీ యులు ఆనందరి సమావేశకరచి శోకసభను జరుపుటకు మన సోదరులు ఆనందరు యుండుటవచ్చి జరుగగలరని నమ్ముచున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ మన దేవాంగసోదరులు చాలాభాగము కాకినాడ లో జరుగబోవు కాంగ్రెస్ మహాసభకు రాగలరు. అప్పటికి మనజాతీయులు ఆనందరు సోకసభ గావించి మనజాతీకి అనాది నుండి కాన్తరీత్యా వుండిన కృత్రిమములు (నేతపరిశ్రమ) విద్య సా. ఘిక నైతిక విషయములు చర్చించి చుండువారలలో నడపుటకు నొం కవిటిని స్థాపించగలండుటకు కొరమన్నాను. 28-9-23 తేదీన జుర్రానులో మహారాజశ్రీ ౪౯ పిట్టి, త్యాగ రాయకెట్టిగారి ఆధిపత్యమున జరిగిన మిటిగులో ఆఖిలభారత దేవాంగ మహాజనసభను జరుపుటకు నిశ్చయించినట్లుగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ప్రకటించబడెను. ఇప్పటినుకు ఏప్రయత్నములు జరిగి యె లేలేదు. మనజాతీయులలో అగ్రగణ్యులును సీతాను హసములును అగు త్యాగరాయకెట్టిగారు పూనుకొని ఏకాగ్ర మైనను నిరాశముగా జరిగిరిగలరు. కాన మనజాతీయులలో గౌరవనీయులు అందరు పూనుకొని ఆంధ్రప్రదేశ్ మన గోదావరి జిల్లాలో అనకుల మగు గ్రామమున సోకసభ జరుపుటకు ప్రయ త్నించి కార్యసాధనము చేయగలండుట కొరమన్నాను.

కాలపు నమస్కేవాయ, కాకినాడ.

కోటిశ్వరశర్మకాన్తులవారు, కృష్ణాజిల్లాకు బెజవాడ నిగరము నందు నివసించుటకుగాను నివేశనమునుసంపాదించుకొనిరి. గాన గృహనిర్మాణముకు మన మందరము సహాయ మొనర్చి కట్టించి వచ్చెడి శ్రీగురువులవారి గింప దీక్షా తారాధన శ్రీకాన్తుల వారి కృపాబలమున మన మందరము జరిపించుట గాకోరిక యని శ్రీ పంతులవారు శ్రీ కాన్తులవారియెడల తమకుగల అవ్యాజ ప్రేమను సభయందు గనపరచిరి. కలుసు, ముగిసినప్పుడు పంతులు స్వయంభూతిమానమును గమనించు ప్రేమ వనములతో తమకుగల అభిమానమును వెల్లడించిరి. పవిత్ర కాంక్షల ప్రదానములతో సభ విరమించబడెను.

కానుకొలను సత్సాధిరామశర్మపాఠశాలగారు, మనకాం ఆత్మకూరు, గన్నవరం తాలూకా (కృష్ణాజిల్లా)

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వేల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0 జ్వరహరిని అయిదుపూటలు నేపించిన పట్టు విడుపు జ్వరములు. చలి పురాణార్థములు మొదలగు సమస్త జ్వరములు మామును. అమృతాంజనము దీపో, మదరాసు బొంబాయి

గోపాలనక్షత్రమాల త్రేపోయినవి

శ్రీగోపాలనక్షత్రమాలలు నాతావున, నూతనకావీలు మా త్రమే కలవనియు నుండుగా వ్రాసికొనినవారికిమాత్రము లభించ గలవనియు వారముకోజులలోగా కోరుకొనవలసినదనియు ఆంధ్ర జులికామాలయన ప్రకటించిరి. అన్నిటిముగానే రాబడిన వా లులద్రకారము నూటయేబది కాపీల వరకు పంపుకొనియుంటిని. ఇక నాతావున ఆకావీలు ఏమియులేవు. బాబులునేటిదనుక నక్షత్రకముగా వచ్చుచున్నవి. అట్టివారికందరకు ప్రత్యేకముగా దెలుపుట యసాధ్యముకాన నిక కవిత్వమున బాబులు వ్రా యటందరు గతముని ప్రార్థించుచున్నాడను.

ఈయన } అత్తలూరి సూర్యనారాయణ. 15-11-22

తేలు కాటు

తేలు కాటునకు మందు లనేకము లున్నను, వాస్తవముగా gunenuine బాధను స్ఫుల్పకాలములో తగ్గించ గలమందు గానరాదు. జిల్లేకిచ్చెట్లు మన యిండ్లయందు పెరిగి యుండును. దీనియొక్కను మనము కథనప్రతిపాదు వాడుము. దీని పాటున తేలు వట్టిచోట బాగా రుద్దిన బాధకగ్గును. నేను యామందు చాలమందికి వాడినాను. ఈ మందును వాడుటకు మందు మట్టియేనుండును వాడియుండ వూడదు. బాగా జిల్లేకిచ్చెట్లు పాటును బాగారాచి కమ్మగ్గుర పట్టుయొక్కయోగులయొక్క రసమును, తేలు వుడిచెట్లువట్టియుండిన యెవరు చెవియుండును, యెవరువట్టు వట్టియుండిన వుడిచెవియుండును రెండు యొక్కలు వేసిన బాధ తగ్గును. తేలు వట్టిన వేడిమిలో కాచిన బాధ తగ్గును.

దీనియందు కొంతయు యతికొరకైతను.

జి. సుబ్బలక్ష్మమ్మ, గుత్తి,

ఒకజవాబు: మద్యపత్రికనుండి 15-11-28 తారీఖున శ్రీయత క. శ్రీనివాసాచార్యులగారు చిత్తూరు జిల్లా కాంగ్రెస్ ను కార్యదర్శిగాకే వ్రాసిన బహిరంగలేఖను ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చదివించి మూడు సంవత్సరములుగా జిల్లాజాతీయసంఘములలో యేలాటి జోక్యమును జాతక నేటిదినం చూపిన క్రద్ధకు మదన వల్లి నాయకులగు శ్రీనివాసాచార్యులగారికి నందమములు జిల్లా సభలకు యెవరున్న రానియెకల కార్యదర్శి యేమిచేయవచ్చు నో వారికి క్రికొలదివారు చేయుచునే యున్నారు. నూలు వడి కించుట, వడికిననూలును గుడ్డలు నెయింపుట యితరజిల్లాలుకుండి ఖద్దరు క్రమములు తప్పించి అమ్ముట ఇట్టివర్ణయ వారు చేయుచున్నారు. ఆహ్వానసంఘ సభ్యులను కొంతమందిని చేర్చిరి, మరొకొంతమందిని చేర్చుటకు యత్నించుచున్నారు. కాకినాడ సన్మానసంఘమువారు వలంటిర్లకు పోను రాను రయిలు ఖద్దుల నిత్యముని చెప్పేవారు. అందువలన వలంటిర్లను పంపుటకు వీలుపడలేదు. స్వంతభక్తులతో పోయెదమను వారొక్కరును కనుపడలేదు. 1-11-28 తేదిన కర్నూరు కమిటీ కోరముచేరకం దున, జరుగలేదు. ఈనెల 25 తేదీ కర్నూరు కమిటీ మీటింగు జరుగునని ప్రతికలతో ప్రకటించబడియున్నది. శ్రీయత, శ్రీని వాసాచార్యులగారును వచ్చి తగుచర్య పుచ్చుకొందుని కోరు చున్నాను.

సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠి

శ్రీవేంకటేశ్వర

ఆయుర్వేదకలాశాలా ప్రథమ వార్షిక పరీక్ష వేదనము

బెజవాడ

శ్రీ. శివ సూరి నిర్దేశించిన తర్వాత ప్రస్తుతాంశ గుర్తుకా

సత్య సమస్త ప్రత్యక్షానాంకము మంగళాక్షయము

చిరకాలమునుండియు ఆయుర్వేద విద్యావహరము జేయుచు వచ్చుచున్నందున గాని, తగిన ప్రామాణ్యము లేకుండా కొంతకాలము పాపభావముతో నుండినది. కాని ఈ కారణము ముందలి యభివృద్ధి పూర్తిగా నుండుటచే, విద్యాలయమును స్థాపించి ప్రామాణ్యమును, ఈ రాజధానిలో నప్పటికి అన్యులకు పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారిచే స్థాపించబడి ప్రఖ్యాతిగాంచిన శ్రీ చెన్నపురి ఆయుర్వేదకళాశాలకు శ్రీయుతులగు లేలు ఎత్తేపెద్ది బాసకరామయ్య పంతులుగారు, తిరుగు వారానిమూర్తిగారి సామర్థ్యముతో నొకవిద్యార్థికి నెల 1-కి రు 10-0-0 చొప్పున బియ్యము పంపి 1925 సం॥ లో నుపసరిగిరి. మఱియు నిరంతరముగా, ఒకరిద్దరు విద్యార్థులకు అప్పటినుండియు, ఆయుర్వేదము గలపునుండి, ఇట్లు వాడబడి చదివినవారిలో శ్రీ చెన్నపురి వేంకటేశ్వర శాస్త్రిగారు 1922 సం॥లో 'నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యార్థి' సంబంధమును ఆయుర్వేదవికారదా పరిషత్తును కుత్తిర్యులై.

తదాది ఆయుర్వేదము సర్వసంపన్నమునకు బహుమంది విద్యార్థులు తరుమగా వాడబడుచున్నందున, మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనుండి వేరొందు పాఠశాల లేని హేతువు చేతన, ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు తూడలియగు నీదేశవాదయం దొక ఆయుర్వేదపాఠశాల నేర్పరచుట తత్వార్థముననుసరించిగాని, అట్టి మహాత్మాత్వమున కాకే శేనే నెలవేర్చుట ననుభవితో, వెనుకవేసితిని. అటుపిమ్మట, అప్పటి వద్ద నున్న పురు శ్రీమాంక పండిత, డి. గోపాలాచార్యులగారు వారి యన సాహసమునకు వాకును వాసహాధ్యాయులగు నొక డిద్దరిని తీసుకొని 'ఆయుర్వేద ప్రచార కర్త' అను ఉపదేశమున ఆయుర్వేద ప్రచారోత్సాహమును మఱియే వృద్ధిజేసెను. తదాది వాదాధ్యత అధిక మైనదియై, దానిని తొలగించి విశేషముగా యోచనజేయుచు, శ్రీ గాంధీమహాత్ముని యీ గ్రామమునకు విచ్చేసినప్పుడు, పాఠశాల ఏర్పాటుకై శ్రీ గోపాలాచార్యులగారితోను మఱియొకరిని స్నేహితులగాను సంప్రదించియు, అసమయమునకు తగుభవనము, పరికరములు మొదలగు వని లేక విరమించితిని గాని, ఆయుర్వేదము పాఠ్యాభ్యసనముతో పోటీగా నిర్వహించినట్లు, దాని నిజతత్వమును విద్యార్థికులు కొడలు ప్రసాదించిన, ప్రభాసామన్యము గరిగా గ్రహించలే దనినట్లు, పలుకావుల పాఠశాలల నెలకొల్పి విద్యార్థులకు పంపించినగాని ఈ కార్యక్రమము వెల్లడిగా కరదగిని యీ మొదలగు అంశములు ఎప్పటికప్పుడు వాదాధ్యతను, ఉద్యమమును వృద్ధపరచుటచే, తుట్టుతుడకు సాహసించి గతసంవత్సరం విజయవరమునాన శేనీపాఠశాలను, వాతాలాకు ప్రత్యేకముగ నున్న యింటిలో నిద్దరు విద్యార్థులతో మూత్రము ప్రారంభించితిని. కాని పాఠశాల సంఖ్య క్రమక్రమముగ వృద్ధియై, యీ సంవత్సరం జూలై నెల ప్రారంభమునకు 15 నుండి విద్యార్థులుండిరి. ఇంకను రావలసినవారు వెక్కిరించుచు గలరు. గాని, తగు భవనవలె లేకుండా కొంతకాలము చేయకొనకలసిపోతిని. ఈ విద్యార్థులలో కొంతింకలు స్వస్థముగాను, మఱియొకరిని మునిగించి సహజము చేతను, భోజనాదినగుట నేర్పరచుకొనినారు. వీరికి నాచే నెల 10-0-0 చొప్పున విద్యార్థిపరిమితము తగినట్లుగాను గతపరచుచున్నది. మఱియు పాఠ్యాభ్యసనపై పాఠ్యములను శ్రీయుత వే. వేంకటాచార్యులగారిచే పంపించుటచే, డి. యమ్. శివములస్వామిగారి పంతులుగారు పాఠ్యాభ్యసన పద్ధతిని సహజమున అనాటమీ ఫిజియాలజీ, మొదలగు విషయములు బోధించుచున్నారు.

మఱియు సంగ్రహములైన విద్యార్థులకు సంగ్రహక భావనలయము కలిగించుట కొకపండితులు గలరు. ఈ ఉపాధ్యాయులు వారోపాటు బాధ్యతవహించి అత్యంతాదరముతో వాకు జేయుచున్న సహజమున కెంతయు కృతజ్ఞుడను.

ఈ కాలములో పూర్ణముగ ప్రత్యసంపన్ను కదితర సంగ్రహములను లేక యెట్టి పాఠశాలలకు స్థాపించి నిర్వహించుట కరుదురభయము. ప్రభుత్వసహాయమున, ప్రభాసనయమున యెట్టి మహాత్మాత్వమున కార్యమును నిర్వహించుట కత్పావశ్యకము. కాని జేరినట్లుయైన ప్రభుత్వసహాయము

అందు కరుదురభయము. 'ఉస్మాక్' అంటే బయట జేరినట్లు, జేరినట్లుయైన కొంతకాలమునుండి. గాని అదియు చాలా కొంతకాలము కలిసిపోతే వృద్ధి పుట్టుచున్నది. సగటున కలిసిపోతే తులనల స్పష్టమగుచున్నది. ఇందుకు బట్టెల 15 దినములక్రిందకు చెప్పు. అయితే వృద్ధి పుట్టినట్లు భవనమున దాక్కురులక్ష్మి తతిగాను ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రకటించిన ప్రకటనతో నిజతత్వమును యెన్నవి. శ్రీ ఎత్తేపెద్దిగారు, అది 'ఉస్మాక్' అంటే 'అ' శివభుజిగానుండి అకమిత శక్తి మైనద్యములకు ఉపకారి యగునని నిర్ణయించారు. గాని వారికి యిప్పుడు నిరూపించినది. ఈ పరిస్థితులలో ఆయుర్వేదము శేవలము ప్రభాసన అందు నడపించియున్నది మేము తెప్ప నక్కరలేదు. ప్రభాసామన్యమున జేరినట్లుయైన వర్తమానము గరియున్నదనుటకు సందియములేదు. కాని, యితరభర్త కార్యములవలె, ఆయుర్వేదాభివృద్ధికి సహాయము చేయుటలో నెలకొలుపడి యుండలేదు. ఆయుర్వేదమునందలి పరమార్థమును పూర్తిగా ప్రభాసామన్యము గ్రహించియుండలేదు. ఈ కారణములచే ఆయుర్వేదమునకు తగినంత ప్రామాణ్యము గలుగుటలేదు.

అయినను, వాదించు అంతయు అరుపు లే సవరములేక న్యాయముగ జేయదగినవని చాలభాగ ముండుటచే, ఇట్టి మహాత్మాత్వ కార్యమును అతిపాపముతో ప్రారంభించవలసినట్లు. ఈ కలాశాల ప్రస్తుతము నడచుచున్న తరహా సాధారణముగా విద్యార్థులకు భోజనముగాక నెల 1-కి బియ్యమును రూపములు కావలసినట్లు యెన్నవి. కాని, యిప్పుటి యపాధ్యాయులందఱు ఉచితముగ విద్యార్థులకు రుకుటచేతను, శేనీపరకు కలాశాల అద్దెలేకుండా వా స్వీయగ్రామమున యుండుటచేతను, యితర పరికరములన్నియు వాచే సమర్థించుటచేతను, పరద్యమును శేనీపరకు కేపించియుండలేదు.

గాని కలాశాల నూతన భవనసర్వాధ్యయనము, అందుకు కావలసిన ఉపాధ్యాయులు పరికరములు మొదలగువాటి కేమి విద్యార్థి శేవనములు భోజనములను వగైరాలక్ష్మి, అధికముగ ప్రత్యయ కావలసియున్నది. నే నిదివరకు పరద్యసహాయమును పొందియుండలేదు గాని, భావికాలమున అపేక్షింపవలసివచ్చును. కలాశాలకు గావలసిన పరికరములన్నియు ద్రవ్యాధీమై యుండుటచే, ఆయుర్వేదాభివృద్ధియందకు తమతమ కక్షికాలి ద్రవ్య సహాయము జేసిపో కొలదికాలములోనే యీ పాఠశాల అభివృద్ధి జేంది మన ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు అదర్శకలాశాలగ నుండి జేరినట్లుగానుండు సంద్యములేదు.

ఈ పాఠశాల వాక, ప్రస్తుతము మనరాజధానిలో, తిరువతిలో నొక పాఠశాలయు, చెన్నపురిలో నొకటియు గలవు. కాని యెట్టిపాఠశాల లేనియో కావలసియున్నది. గాన, ఒకటి కంటితో ఏప్రకారక, యోచనకొలది పాఠశాలలను నెలకొల్పి ఆయుర్వేదమును వృద్ధిపరచుట మనవిధియై యున్నది.

ఈ కలాశాల విద్యార్థుల భోజనకరణము యితర విషయములలోను వాకు తోడ్పడుచున్న మహాసాయమున వా కృతజ్ఞతావందనము లర్పించుచున్నాను.

నోరి రామశాస్త్రి,
బెజవాడ. శ్రీ. వేం. కలాశాలాధ్యక్షుడు.

వగుల్లకు తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. తో 0-11-0 1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్తే 0-5-0 మాత్రమే. అరికాళ్లు, అరిచేరులు, చర్మము కారకవలన, శివగాలి వలన పగిలి నీరుకాయలయ, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుల్లముని జలపోయి మంచివర్తము రాగలదు. పగుల్లనొప్పియు నయచును. స్వల్పకాయము. కాలి పగుల్లకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగము. ఆయుర్వేదమునం దెవో, మదరాసు - బొంబాయి

పాలనుగంధలేహ్యము

ఇది రక్తిశుద్ధి, శ్రేష్టమయినది సహజములు, శేనాపాదలు, మనము, చర్మరగములు, కీడ్లకృమము, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బీల చాలును. 20 రు॥ డబ్బీ 1-4-0 వి. పి. 0-8-0 కూమ్మండలేహ్యము. అత్యుష్ణము, నిక్కాక, కాట్లతిర, మలబద్ధము, కడుపులో వంట, మొదలగు వాటిని హరించును. చాలును. 20 రు॥ డబ్బీ 1-4-0 2 రు॥ వి. పి. 0-8-0 పి. శి. ఏ. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, (1921-4) తెలిసికొనుటకు.

బంగారు వెండి వగైరా నిలం

నోటీసు

తిరుమల తిరుపతివగయిరా జేవసానములలో 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల మొదలు 1923 వ సం॥ అక్టోబరు నెలవరకు వచ్చిన బంగారు వగయిరా వస్తువులు యాదిగున కనుపరచిన వాటిని 1923 వ సం॥ నవంబరు నెల 26 వ తేదీ సోమవారం పగలు 12 ఘంటలు మొదలు తిరుపతి జేవసానం భజానావద్ద అడిగియున్న తరువాత యేల పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదేవేళకు ప్రారంభించి టేలుం చేయబడును. యేలలో సవాలు చేయగోరు వారు జేవసానం కచ్చేలో ముందుగా రు 100-0-0 యిలు ధరావత్తు కట్టి యేలలో సవాలు చేయవలసినది.

యేలములో సవాలు భూమువరచబడిన విషయమును గురించి శ్రీ విచారణకర్తలువారి మంజూరు ప్రకారము సాదరన తేదిలాగాయతు 30 దినములలోపల సవాలు మొత్తమును కట్టించి లాట్టును పుచ్చుకోవలయును. అట్లు వాయిదాలోపల తీసుకొనినియెడల వాయిదా మీరిన తేది లగాయతు 30 దినములవరకు నెల లాట్టును. అమానత్తులో ప్రాచడ మగును. అట్టిరోజులకు దినం 1-కి లాటు (1-కి రు 2 యిలు) రెండురూపాయలు జరిమానా చెల్లించి లాట్టు పుచ్చుకోవలయును. అందుకు లెప్పినయెడల నెల లాట్టును మరుయేలం వేయించి అందుచే జేవసానమునకు కలిగే నష్టమును క్రమక్రమకారం అనల్ సవాలుదారువద్దనుంచి వసూలు చేయబడును.

- (1) బంగారు ధనా 1 కి 80 రులయలవంతున రు 1827
- (2) బంగారు వాణ్యములు లాటుగా కరములు 8
- (3) వెండి ధనాకు 1000 రులయలవంతున రు 7596
- (4) వెండి వాణ్యములు లాటుగా కరములు 8
- (5) హాల్మీరూపాయలు రు 16060
- (6) కేరడరూపాయలు ధనాకు 1000 వంతున రు 2985
- (7) కేరడరూపాయలు వకలాటుగా రు 482
- (8) తాగ్రము వకలాటుగా శేర్లు 1081
- (9) రాగివగైరా పాత్రలు వకలాటుగా శేర్లు 855
- (10) వస్తువులు వగైరాలు -
- (11) కర్నూరుమనగైరా జినికె బిల్లరసామానులు -

జేవసానం ఆఫీసు 17-11-23. (సం) సి. వొరస్వామిఅయ్య, తిరువతి. కేరడ విచారణకర్తలువారు.

అన్ని రకముల నెప్ట్యూ ఫాన్ టన్ కలములకు

గోదావరి జిల్లాకు మాకు 25-9-28 వ తేదీనుండి, సోల్ వ జి స్పి ని ఇంగ్లీషు నైట్ అండ్ మోటారు ఇంజనీరింగు కంపెనీ వారిచేయున్నారు. గాన టోకుగాను, బిల్లరగాను కొనదలచిన వర్తకులు, యితరులు మాకు వ్రాసిన ధరలు యితర వివరములు తెలుపబడును.

ఇంకా మావద్ద ప్రేషనరీ సామాన్లు వెట్రోలు లాంపు వగైరా సరసమైన ధరలకు విక్రయించుచున్నాము. వై. కృష్ణమూర్తి అందు సన్న, జనరల్ వర్తకులు, మెయిక్ కోడ్డు, రాజమండ్రి.

హిందీ - తెలుగు

చాలశిక్ష 0-6-0 మొదటి వాచకం 0-6-0 హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0. తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు చాలయిన సులభతైలిని వ్రాయబడినది. తపాల భర్తు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7, రంజు శెట్టిపేట, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

ఆంధ్రవత్రికముద్రక్షరశాల

ఇచ్చట అచ్చపనులు
నుందరముగ న్యాయమైన ధరలకు
చేసి యియ్యబడును

6, 7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు

వెంట్రుకలే అందము? రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఊడిరాకమునుచే త్వరపడుడు.
ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును.

అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే

కామినీయానూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమున్నను, కిరో మాండ్య మున్నను, యిది దివ్యమధనము

వెంట్రుకలు ఇట్లుట గాని, గరుతుగ గాని యుండదు

మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుటి మెత్తదనమును గల్గి కట్టువలె నుండి మెరయ నుండును.

ఈ రోజున దీనిని పరీక్షించి చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లుబద్ధియగునో కనిపెట్టుడు

కామినీయా కలమాపెను నిన్ను శరీరస్థిత్వముగ జేయును.

వెల బుడ్డి 1-కి ర్పు రూపాయి. ఐ. పి. చార్జీలు క్రత్యేకము.

అన్ని వోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినపుడు

"ఓటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుము.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యుత్తమమైన గుణముగలది.

కొన్ని బుడ్డి 15 ధర ర్పు 2-0-0

క్రాసు బుడ్డి 15 ధర ర్పు 0-12-0

క్రాసు బుడ్డి 1-కి ధర ర్పు 0-8-0

ఇది నందు అమ్మవారందరివద్దనున్న, శరతు అమ్మవారివద్దనున్నా దొరుకును. లేకున్న,

నాలుగు యెజెంట్లు:- ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
155 జమ్నామఠీదు, బొంబాయి.

మెస్తరిజము

నేర్చుకొనుడు

మా "సమ్మోహనము"

పుస్తకము చదువుడు

వెల రెండు రూపాయలు మాత్రమే కాదు
వ్రాసినచో యితర వివరములు తెలుసుబడును.

అడ్రెస్-ప్రాధెనర్, నేఖర్, మెస్తరిజు,
ఏలూరు.

హిందూగృహము 12 అణాలు.

వైండు!! ప్రహసనములు 204 పేజీలు

1 బాకుమడి. 2 బ్రాహ్మణచేదస్త్రము 8 పెండ్లిమాపులు
4 తాళముచెవి 5 కట్టుబాట్లు 6 ప్రాకటత్ర కొత్తకోడలు
7 గయ్యలిగారి 8 పాతికోబలపాడుపెత్తనం 9 ముఠి
ముఠు 10 కమాపాపరపుము 11 స్త్రీలమీటింతు 12 పీట
లమీదపెండ్లి 13 బుడబుక్కులవాడు 14 దొంగసంస్కార
15 ధుమ్కాకైద్యం 16 సారకావస్థములపరకాయపనేక
ము 17 కుక్కకాటుకు చెప్పబెట్టు 18 ముసుగులో గుడ్డులాట
19 ఆంధ్రమహాజన కరిషదారాధనము 20 మందులమారి
రాధయ్య 21 కాజుకబిడ్డ 22 స్కూలులోకేజాదేవు.
మంజువాణీవెన్, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

"బైరాగి చిటికీలు"

ఇందు గొప్పమహాత్ములగున సంప్రాప్తమైన ఆచార
పరమసాంప్రదాయ, కుద్ధక్రియలు, అద్భుత వైద్యరహస్యములు
గలవు. ఈగ్రంథము జాలోపకాంధ్రమై ప్రచురింపబడినది.
ఇది ప్రతియింటను కిప్పుకవుండలేనిది దని యొసారి చదివిన తెలి
యును. ఎల్లరకును బోధపడును. ముఖ్యతైలిని వ్రాయబడినది.
తప్పకచదువుడు. ఇందలి పరమసాంప్రదాయం చేసి ముఖింపుడు.
ఒకప్రతి పొమ్మపుచ్చుకాక 0-8-0. 1098

"చెండు ప్రతులు ఒకేసారి కొనిన పొమ్మపుచ్చుకాదితము."

ఆంధ్రగ్రంథాలయము, విజయనగరం.

చాకులు-తాళములు

మంగలికత్తులు.

అంధసోదరులచే చేయబడినది. మేలయినది.

వెంటనే ధరలక్కాటలగుట వ్రాయుడు.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.

వెదాపురం. (గోదావరికట్ట)

8081
తెలంగాణ్ అడ్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" వెదాపురం.